

If undeliverable return to
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
 1951 W. 22nd Place,
 CHICAGO, ILL.
 Return Postage Guaranteed.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United
 States of America.
 Issued every
 Wednesday
 Subscription price:
 For members, yearly, \$0.98
 For nonmembers, ... \$2.00
 Foreign Countries, ... \$3.00
 Telephone: Canal 2487

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Največji slovenski tednik v Združenih državah.
 Izhaja vsako sredo.
 Naročnina:
 Za člane, na leto, ... \$0.98
 Za nečlane, ... \$2.00
 Za inozemstvo, ... \$3.00
 NASLOV
 uredništva in upravništva:
 1951 W. 22nd Place,
 Chicago, Ill.
 Telefon: Canal 2487

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 37.—Štev. 37.

Chicago, Ill., 15. septembra (September), 1920.

Leto VI. Volume VI.

Razne vesti.

XI. REDNA KONVENCIJA J. S. K. J.

Minuli ponedeljek, dne 13. t. m. se je pričela v našem mestu v dvorani Pilsen Auditorija na 18 cesti in Blue Island Ave. XI. redna konvencija druge najstarejše slovenske podporne organizacije: Jugoslovanske Katoliške Jednote s sedežem na Ely, Minn.

Na predvečer (v nedeljo) ob osmih se je vršil v označeni dvorani uradni sprejem in pozdrav delegatov od strani čičaških društev J. S. K. J. in v imenu cele naše slovenske naselbine. V imenu mesta Chicago je novodošlo delegata pozdravil neki alderman 10. warda rodom Čehoslovak.

Dne 13. sep. je bilo v konenčni dvorani zbranih 78 delegatov in 18 glavnih odbornikov. Konvenčnim predsednikom je bil izvoljen g. Rudolf Perdan iz Clevelanda Ohio. Temu je popolne sledilo poročilo glavnih odbornikov o minulem poslovanju.

Tudi J. K. S. K. ima na tej konvenciji več zelo važnih točk na svojem programu; predvsem je vprašanje o združenju s S. N. P. J. in pa točka glede dosege solventnosti, kar bo dalo gg. zborovalcem največ dela.

Zborovanje J. S. K. J. se vrši v najlepšem redu, pravi bratski slogi in v lepem parlamentarnem redu. Z delomgre naglo naprej tako, da bo XI. konvencija skoraj gotovo še tekoči teden zaključena.

Ker spada zelo veliko članstva naše Jednote tudi k J. S. K. J. in naobratno, radi tega iskreno pozdravljamo v imenu "Glasila" in članstva K. S. K. J. vse došle gg. delegate XI. konvencije, želeči jim največ uspeha pri delovanju za dobrobit njih organizacije, ali celokupnega članstva.

SOBR. ANTON GRDINA SE JE VRNIL IZ STARE DOMOVINE.

Sobr. Anton Grdina iz Clevelanda, O. ki se je mudil več tednov na obisku v Jugoslaviji, ter je zastopal ameriške katol. Slovence na velikem orlovskem tabornu v Mariboru, se je dne 7. t. m. z ostalo deputacijo srečno vrnil v New York, od koder je poslal uredništvu našega lista daljše poročilo, kaj je vse videl in doživel v stari domovini.

Označeno poročilo sobr. Grdine priobčimo v prihodnji številki.

NAVAL INOZEMCEV V NEW YORKU.

New York, N. Y. 13. sept. — Minuli teden je dospelo v New York z različnimi parniki iz različnih evropskih pristanišč 8000 izseljencev. Med temi se je izkrcalo s parnika "Pres. Wilson" nad 300 Slovencev in mnogo Hrvatov. Parnik "Pres. Wilson" je vozil iz Trsta do New Yorka 16 dni.

Vsled velikga navala novodošlih tujecev so imeli uradniki na Ellis Islandu posla čez glavo. Odprema potnikov se je zakasnila vsled tega, ker je na naseljeniškem uradu mnogo novincev uradnikov; tako so bili n. pr. Slovenci zadržani do 11. t. m. predno so odpotovali k svojem v razne kraje Združenih držav, le potniki II. razreda so bili takoj izpuščeni.

Op. ured. Tudi v Chicago je dospelo te dni več rojakov in rojakin iz Slovenije. Skoro vsi se pričnujejo na slabo potrebo Co-sulih parobrodne družbe, ki ima same polentarske uslužbenke, da spravno je lastnik rodom Hrvat. Smilili so se nam ti revčki ker so

po mučni vožnji konečno dospeli sestradani in zbegani k svojim dragim. Za spomin na to vožnjo si je marsikdo na parniku nalezl uši.

Zares žalostno, da tako hvalisana Jugoslavija ne zmore niti enega lastnega potniškega parnika, s kojim bi prevažala svoje ljudstvo v Ameriko. Naše izseljence dandanes italijanske parobrodne družbe izkoriščajo in odirajo, zahtevajoče za tako slabo vožnjo \$150. — iz Trsta do New Yorka; ker živimo v dobi zopetnega narodnega preseljevanja, mora naše ljudstvo rado, ali nerado, prestajati vse napore pri vožnji, samo da dospe do svojih dragih sorodnikov v obljubljeno deželo. — Seveda, slavna vlada v Washingtonu nima sedaj časa, da bi se brigala za odstranitev teh razmer; treba je pač slediti agitaciji političnih "bossov" tik pred predsedniškimi volitvami!

VLADA BO POSREDOVALA PRI STAVKI PREGOMARJEV.

Washington, D. C. 10. sept. — Vlada Združenih držav se je odločila ukreniti potrebne korake da se čim prej konča stavka v okrajih antracitnega premoga v Pennsylvaniji.

Delavski department je namreč zelo v skrbeh, če se bo ta stavka razširila tudi v okraje mehkega premoga, kar bi povzročilo še večje pomanjkanje kuriva tik pred zimo. Vsled tega bo vlada zahtevala da morajo operatorji in stavarji (pregomarji) takoj započeti s pogajanjmi v svrhu dosege sporazuma pri novi plačilni lestvici. Dalje bo vlada zahtevala, da se morajo stavarji pregomarji vrniti zopet na delo, česar pa pregomarji ne odobravajo, zahtevajoči ponovno razpravo glede plače.

USODA NAJVEČJEGA PARNIKA NA SVETU.

Washington, D. C. — Orjaški potniški parnik "Waterland", last nemške Hamburgske paroplovne družbe, katerega je ameriška vlada tekom minule vojne zasegla in prekrstila v "Leviathan", ne bo mogel več opravljati svoje službe na morju, ker leži že toliko časa v blatu v hobokenskem pomolu. Lansko leto je mislila vlada ta parnik prodati nekemu sindikatu, kar je pa znani časnikiški milijonar W. R. Hearst preprečil s svojo pritožbo. Ako bi se hotelo parnik "Leviathan" prenoviti in do cela popraviti, bi to veljalo okrog 8 milijonov dolarjev.

Označeni parnik je služil tekom vojne za prevoz ameriških vojakov v Evropo in nazaj. Pregradi ti so ga tako, da je lahko naenkrat prepeljal od 10,000 do 12,000 vojakov.

PRISELJEVANJE V AMERIKO TEKOM MINULIH 100 LET.

Washington, D. C. — Tekom minulih 100 let se je v Ameriko (Združene države) naselilo 34 milijonov inozemcev in to je povzročilo, da so šteje Združene dr. v l. 1910 97 milijonov prebivalstva.

Največ izmed teh novodošlecev prišlo iz Anglije, Irske, Škotske in Valesa (8.205.675), tem sledi Nemčija 5.495.539; na tretjem mestu je bila Italija (4.100.740); Avstro-Ogrska (4.068.448) Rusija (3.311.408); Skandinavija, Danska in Norveška so poslane v tem času semkaj 2.134.414 izseljencev; Francija 523.806; (največ v letu 1851 — 20.126); Švica 256.707; Kanada 843.450 in Mehika 217.256.

Iz glavnega urada K. S. K. Jednote.

VAŽNO NAZNAVILLO VSEM KRAJEVNIM DRUŠTVOM.

Pri konvenciji je bilo določeno, da se uvede pri K. S. K. Jednoti prostovoljno centralizacijo bolniške podpore, pod pogojem, če se v to prijavi zadostno število krajevnih društev, tako, da bi skupno število članstva znašalo najmanj 500 udov.

Radi tega se naznanja vsem krajevnim društvom K. S. K. Jednote, ki so za to, da se upelje centralizacijo bolniške podpore in ki so pri volji vpisati se v ta oddelek, da o tem poročajo na glavni urad Jednote in to najkasneje do 15. okt. t. l. Če se prijavi zadostno število, potem se bo dalo vsem onim društvom na razpolago, da določijo koliko podpore naj bi se plačevalo dnevno itd. Zaradi tega se prosi vsa ona društva, ki so pripravljena zavarovati se proti boleznim pri Jednoti, naj to kakor hitro mogoče poročajo, da se zamore do pričetka prihodnjega leta pripraviti pravila, določila, tiskovine in vse druge potrebne stvari zadevajoče centralni bolniški oddelek.

Če se prijavi zadostno število društev, se bo pričelo s poslovanjem tega oddelka 1. jan. prihodnjega leta.

Prilika je torej dana vsem krajevnim društvom, da izrazijo svoja mnenja do 15. okt. 1920.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Jos. Zalar, gl. tajnik.

DAROVI ZA VOJNE SIROTE.

Do sedaj se je prejelo naslednje darove za vojne sirote v stari domovini:

K. S. K. Jednota	\$1,000.00
John Zalar, North Chicago, nabrano vsoto	125.43
Društvo sv. Jožefa 2, KSKJ, Joliet, Ill.	15.00
Društvo sv. Frančiška Sal. 29, KSKJ, Joliet, Ill.	10.00
Rev. Frank Šaloven, La Salle, Ill.	10.00
Josip Zalar, Joliet, Ill.	10.00
Mrs. Mary Venišnik, Joliet, Ill.	3.00
Andy Hujan, Bloeton, Ala.	1.00
Društvo sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio	3.05
Frank Likovich, Joliet, Ill.	1.00
Društvo sv. Jožefa 112, Ely, Minn.	5.00
Anna Kočevar, Ely, Minn.	25
Albina Kočevar, Ely, Minn.	25
Jos. J. Peshel, Ely, Minn.	25

Skupaj \$1,184.23
 Prejem zgoraj omenjenih zneskov se uradno potrjuje.
 Vsem cenjenim darovalcem in darovalkam izrekam naprigrnejšo zahvalo. Za odbor:

Josip Zalar, gl. tajnik K. S. K. J.

Iz bivše Avstro-Ogrske se je izselilo leta 1907 največ podani-kov označene dežele, in sicer 338.452.

SOVRAŽNIKI SUPRAGETK.

Washington, D. C. 12. sept. — Danes se je iz Nashville, Tenn., napotila proti Washingtonu posebna delegacija sovražnikov sufragetk pod vodstvom Seth Walkerja, ki prihaja semkaj na zelo važni misiji. Ta delegacija bo naprosila državnega tajnika Colbija, da naj ne izda v javnost proklamacije o odobritvi 19. ustavnega amendmenta glede splošne ženske volilne pravice, češ, da zakonodajna zbornica države Tenn. 14. avg. t. l. ni za predlog sufragetk pravilno glasovala.

TETA "ŠTORKLJA" ZASTAVKALA V WASHINGTONU D. C.

Washington, D. C. 12. sept. — V zgodovini mesta Washington, D. C. še ne pomeni zdravstveni urad takega slučaja, kakor se je prigodil včeraj in danes. Znana teta "štorklja" je namreč zastavkala. Tekom zadnjih dveh dni ni bil v tem mestu uradno priobčen niti eden slučaj rojstva.

O. p. stavca: Šmo pa tu v Chicago glede tega na boljšem! Meseca avg. je bilo namreč rojenih 6250 otrok, — kar znaša nekaj nad 200 rojstnih slučajev na dan.

OGNJEGASCI IN POLICAJI V NEW YORKU ZAHTEVAJO VEČJO PLAČO.

New York, N. Y. 10. sept. — Danes je zahtevalo 14.000 new-yorskih ognjegascov in policajev, da jim mora mesto s 1. jan. 1921 zboljšati letno plačo na \$2500. — Doslej so dobivali od \$1450. — do \$1900. — na leto.

ZMAGA PREGOMARJEV V MONTANI.

Billings, Mont. 9. sept. — Pregomarji države Montana in severnega dela Wyominga se veselo zmage, katero so včeraj dosegli glede povišanja plače. Po tridnevni konferenci med operatorji in pregomarkopji se je namreč doseglo sporazum s tem, da bodo dobivali pregomarji: \$1.50 več plače na dan, dečki pa 82c. To povišanje se bo vpoševalo že od 16. avg. t. l. naprej.

SKOPUŠKI PREGOMAR UMRL V REVŠČINI.

Dne 8. t. m. je umrl v neki državni bolnišnici v New Yorku 65 let stari pregomar Peter Vidovič (rodom Dalmatincec) o kojem so oblasti mislile, da je popolnoma ubožen, ker je živel več let v raznih mestnih hiralnicah.

Po njegovi smrti se je pa na veliko začudenje oblasti dognalo da je bil pokojnik vreden \$125.000. — Zapustil je namreč nekaj shranjenih za \$54.000 bondov Svobode! \$60.000 je imel v raznih bankah v Alaski, ostanek je bil pa v gotovini.

ČITANJE SV. PISMA V JAVNIH ŠOLAH DRŽAVE ATLANTA.

Atlanta, Ga. — Ker se je šolsko leto sprožilo lepo misel za uvedbo verouka po vseh ljudskih šolah države Georgia (in sicer potem čitanja sv. pisma) je ta načrt državni šolski svet kratkoma nedavno zavrgel ter določil, da naj označeno točko ljudstvo potom splošnega glasovanja reši. K sreči je bil predlog za uvedbo čitanja sv. pisma v ljudskih šolah pri minulih primarnih volitvah v juliju z veliko večino sprejet in je stopila ta uvedka že v pravomoč.

Sleherni dan od 8:30 zjutraj se vrši pred rednim šolskih podukom 10 minutno čitanje gotovih točk važnih iz svetega pisma, katere točke je šolski svet izbral in določil. Vendar je dano vsakemu otroku na razpolago, da se tega čitanja udeleži ali pa ne. Sv. pismo v primerni pomanjšani izdaji je darovala javnim šolam neka ameriška verska organizacija.

REŠKO VPRAŠANJE REŠENO. — REKA POSTALA SVOBODNA DRŽAVA.

Reka, 9. sept. — (Po Associated Press) Gabrijel D'Annunzio je danes proglasil Reko kot neodvisno in svobodno državo.

Annunzio poroča da je prejel iz Pariza privatna poročila, ki so ga prisilila do tega koraka. Zadeva je bila tako nujna da z isto ni smel več čakati do 12. septembra kakor nameravano in da je vsled tega proglasil Reko neodvisnim državam že danes.

Na podlagi te proglasitve je reški narodni svet podal svojo ostavko.

ANNUNZIO ZAPLENIL AMERIŠKI TOVORNI PARNIK.

London, 12. septembra. — Iz Reke se semkaj poroča, da je te dni Gabrijel D'Annunzio, diktator Reke v Cataniji zaplenil ameriški tovorni parnik "Cogne" ki je bil namenjen v Brazilijo. Vrednost blaga na tem parniku znaša 40 milijonov lir.

Vsled protesta ameriške in italijanske vlade Annunzio sedaj zatrjuje, da je pri volji izročiti označeni ameriški parnik pod pogo-

jem, da Italija posodi Reki 200 milijonov lir.

JUGOSLOVANI BODO VDRILI V ALBANIJO.

Rim, 9. sept. — Kakor se semkaj poroča, namerava Jugoslavija v kratkem s številno svojo armado vdreti v Albanijo ter zasedi vse važne kraje.

Dosedaj so Jugoslovani že zavzeli Taraboto in oblegajo Kastrato. Dibro in Elbassan. V boju pri Dibri so imeli Jugoslovani občutne izgube; več bosniških in slovenskih čet se je moralo Alban-cem udati, tako da znaša število zajetih vojnih ujetnikov nad 1000. V drugih krajih Albanije pa naobratno Jugoslovani dobro napredujejo.

Dalje se semkaj poroča da se je vsled sedanjih nemirov ves Ameriški Rdeči križ iz Albanije umaknil.

SPORAUM MED FRANCIJO IN ITALIJO.

Aix Les Baines, 13. sept. — Po večdnevni konferenci, ki se je tukaj vršila med italijanskim ministrskim predsednikom Giolittijem in francoskim ministrskim predsednikom Millerandom se je prvi danes vrnil domov proti Rimu. Giolitti je z uspehom svoji misiji zelo zadovoljen, ker se je baje dosegel popoln sporazum med Francijo in Italijo v zadevi jadranskega vprašanja.

V kratkem se bode pričelo z novimi direktnimi pogajanjmi med Italijo in Jugoslavijo.

Glede rešitve reškega in jadranskega vprašanja so Italijani pripravljani svojim sosedom (Jugoslovanom) popustiti kolikor mogoče.

POSLEDICA VELIKEGA POTRESA V ITALIJI.

London, 12. sept. — Tukajšnje-mu časnikarskemu izvestju Exchange Telegraph se iz Florence poroča, da je bilo vsled minulega potresa zadnji teden v Italiji ubitih nad 2000 oseb. Potres je prizadel skoro vse kraje in mesta v gornji Italiji tako, da bo treba prezidati in popraviti nad 60 vasi, trgov in mest.

Skupna materijalna škoda znaša več sto milijonov lir.

REVOLUCIJA V TRSTU.

Trst, 12. sept. — Tukaj je nastala včeraj dne 10. t. m. popoldne velika revolucija socialstov, ki so hoteli zavzeti mestno upravo ter proglasiti svojo vlado. Ker so bili uporniki dobro oboroženi je prišlo po ulicah do krvavih spopadov med njimi in vojaštvom, na stotine je ubitih in ranjenih. Ker se uporniki na poziv civilnega guvernerja Moseonija niso hoteli takoj udati, je pričelo vojaštvo nanje streljati iz strojnice; mesto je zasedla tudi kavalerija in artilerija v tržaški luki pa patrolirala več italijanskih bojnih ladij.

Šele naslednji dan so se uporni socialisti udali vsled premoči številne vojaške sile.

Dalje se semkaj poroča o velikih izgredih ter revoluciji skoro po vseh znanih italijanskih mestih, Milanu, Genovi, Benetkah, Florenci i. t. d. V teh mestih so boljševiki zasedli skoro vsa večja obrtna podjetja, arzenale, tovarne i. t. d. ter imajo sedaj iste oni v rokah po načini komunizma. V raznih mestih so italijanski boljševiki premagali vojaštvo in proglasili sovjetsko vlado. Dalje zahtevajo italijanski boljševiki takojšen odstop kralja.

Razpis nagrad

za tekmovalna, patrijotična dopisa.

Domoljubni ameriški Slovenci! Odgovorite na vprašanje: Čemu jaz ljubim Ameriko?

Uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote" je prejelo te dni iz urada patrijotične družbe "United Americans—State of Illinois" v Chicagu nastopni poziv s prošnjo, da ga obelodanimo v prvi izdaji.

Označena patrijotična družba, ki sestoji iz zastopnikov vseh, v Illinoisu živečih 32 različnih narodnosti (Slovence za stopa urednik našega lista) hoče med tu živečimi inozemci zbuditi več zanimanja za domoljubje; vsled tega bi rada zvedela izraze in občutke, kakoršne imajo razni v Ameriki živeči inozemci do njih adoptirane ali nove domovine, do Amerike. Ta svoj namen hoče izvesti označena družba zajedno z znanim chikaškim dnevnikom "Chicago Daily News" in razpisuje v to svrhu sledeče nagrade v gotovini:

I. nagrada \$100.00 za najboljši odgovor vprašanja: Čemu jaz ljubim Ameriko?

II. nagrada \$50.00.

III. nagrada \$25.00.

Poleg tega je še 25 nagrad po \$1.00.

Pogoji:

Tekmovalno dopisovanje je s tem otvorenjeno in traja do 21. septembra do polnoči. Tekmovalnih razprav se lahko vdeležijo vsak moški, ženska, ali otrok te ali one narodnosti. Odgovor ne sme vsebovati več kot 50 (petdeset besed) in se mora ozirati le na gori navedeno vprašanje: "Čemu jaz ljubim Ameriko?" Pismene odgovore naj se pošilja na: The United Americans, Contest Editor 108 South La Salle Street, Chicago, Ill. Vsa pisma morajo dospeti v roke goriznačenega urednika do 21. sept. pred polnočjo.

Posebni odbor sodnikov, sestojec iz uradnikov družbe United Americans, raznih učenjakov in drugih sposobnih oseb bo po zaključnem kontestu določeval nagrade, katere bodo zmagovalcem kmalu zatem na njih naslove poslane.

Pisma, ali odgovor na to vprašanje se lahko naredi v vsakem poljubnem jeziku, tako torej tudi v slovensčini. Kdor hoče vpslati več različnih odgovorov, to lahko naredi; samo treba je, da se pod vsakim odgovorom podpiše in označi svoj naslov. Kakor že omenjeno, ta contest velja za vse inozemce živeče v Ameriki, neoziraje se na njih jezik, narodnost, versko prepričanje, ali bi vališče.

Cenjeni čitatelji in čitateljice "Glasila!" Ker traja ta, nad vse zanimivi contest samo en teden, radi tega apelira podpisano uredništvo "Glasila" na Vas, da se poslužite te prilike in da v prihodnjih besedah izrazite svoje občutke ljubezni do naše nove domovine. Napišite odgovore v pristnem, domoljubnem tonu in jih pošljite na goriznačeni naslov do določenega dne. Iz sra bi želeli, da bi dobil izmed številnih drugih narodov tudi kedo izmed naših rojakov kako razpisano nagrado, kar nam bo v priznanje ter ponos.

Tekme se lahko vdeležijo tudi mladina, ali Vaši otroci. Recite jim, da naj napišejo odgovor na vprašanje: "Why I love America?" ter naj ga dopošljejo na gornji naslov do 21. sept.

O izidu tega zanimivega contesta bomo kasneje poročali.

Uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote."

ZAKLJUČEN SEZNAM

darovalcev za nove zvonove pri Treh Farah, na Dolenjskem.

Dodatno k že objavljeni svoti sem prejel še sledeče zneske: Rokjak Martin Knezic v Lorain, O. doma iz vasi Dolence je daroval \$2.00; rojak John Piškur, Lorain, Ohio, rodom iz Dolge Njive je daroval 75c in rojak Jos. Vuksinic v Gary, Ind., doma iz vasi Curile je daroval \$5.00. Dosedaj znaša skupna, v to svrhu nabrana svota \$816.75, katero sem odposlal na določeno mesto. Iskrena hvala vsem darovalcem!

Martin Petric, West Pullman, Ill. (Advertisement.)

Ali ste že kaj prispevali za naše vojne vojne sirote v stari domovini? Usmilit se jih!

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjamo žalostno vest sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je prišla v našo družino nepovabljen žena: bela smrt in nam vzela iz naše sredine ljubljene sinkota

Franki-ja Juha

po trimesečni mučni bolezni v starosti 4 let in 11 mesecev. Rodil se je dne 30. sept. 1915 umrl je dne 30. avgusta 1920; pogreb se je vršil dne 1. sept. ob 9. uri dop. iz hiše žalosti v cerkvi sv. Cirila in Metoda in od tam na katol. pokopališče. Pokojni naš Franky je bil član Mladinskega oddelka dr. sv. Cirila in Metoda št. 101 KSKJ.

Oj, Franky, Franky, naš ljubljenski sinček ti! Prerani grob ti je izkopal neizprosna smrt. Zapustil si plakajočo mamico, sestri in očeta. V tolažbo nam ostane le še to: da pridemo vsi v nebesa, kjer zopet se veselo snidemo. Spavaj, spavaj, sladko spavaj, ljubi sinček moj! Naj lučka večna ti gori. Prepevaj pesmi sve- te v družbi med krilatej tamkaj v nebeških višavah! —

Tem potom izrekamo iskreno zahvalo vsem onim, ki so nam stali na strani in nas tolažili v težkih urah preskušnje. Posebna hvala cenj. družini Ambrožič, ozir. sestri žalujočega očeta, ter sestri Mislej in Gradišček, ter Martinu, bratu žalujočega matere. Najlepša hvala vsem, ki ste položili krasne vence na krsto našega ljubljenejega pok. sinkota. Hvala sosedu Mr. Williams Davis za njegov trud ker je preskrbel avtomobile. Hvala Mr. L. V. Vrantu, Joe Urbasu, Fr. Justinu in J. Omahaču za naklonjenost s svojim avtomobilom na dan pogreba. Še enkrat kličemo: Najlepša hvala vsem skupaj!

Zalujoci ostali:

John in Frances Juha, stariši. Ana, sestra.

Lorain, O., dne 8. sept. 1920. (Advertisement.)

Najslajši glas.

Sloveci francoski pisatelj Fontenelle trdi, da na celem svetu ne najdemo milejšega glasu, kot je glas; ki nas hvali. Malo je izdelkov med zdravili, ki se z vsakdanjo hvalo lahko tako penašajo. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino spada v to vrsto že zadnjih 30 let kajti vsakdo, kdor ga rabi mora priznati, da ni boljsega zdravila za želodec, slab okus, zabasnost, glavobol i. t. d. Dne 7. avgusta 1920 nam je pisala Mrs. Katy Serafin iz Weldone, Colo.: "Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je najboljšje zdravilo, kar sem jih še rabila; ne samo jaz, ampak tudi moji štirje otroci ne morejo biti brez njega. Pošljite mi ga zopet torej kakor hitro mogoče." — Vašekarnar ali prodajalec zdravil ima tudi razna druga Trinerjeva zdravila v zalozji. Za bolezn, ki so v tem času na dnevnem redu so Trinerjev liniment, Trinerjev olajševalec kašlja (Triner's Cough Sedative) in Trinerjev Antiputrin najbolj priporočljivi. (Slednjega se rabi za grgljanje in izpiranje vnetja v grlu). Joseph Triner Company, 1333-43 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Advert.)

SVOJE ROJAKE ZDAJ ZOPET LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljniške postave ostanejo še zmeraj v veljavi kot pred vojno. Svojo rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobijo v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matijo Skender, Javnega Notarja, 5227 Butler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Advertis.)

POSESTVO NA PRODAJ.

Prodajam iz proste roke svoje lepo posestvo v vasi Šipek, fara Dragatuš, okraj Črnomelj na Dolenjskem. Več se poizve pri lastniku Peter Mušič 113 State Str. Joliet, Ill. (Advertisement. 36, 37, 38.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

nasliranje milodarov v pomoč nesrečnim vojnim sirotam. Dan kasneje po izdaji lista (dne 9. t. m.) nam je prinesel rojak Ivan Terselič, tajnik S. M. S. P. društva "Danica" v Chicagu obširno zahvalo "Škofjiskega društva za varstvo sirot v Ljubljani," kateremu so vrli "Dančarji" dne 12. julija t. l. poslali K 7720. — v podporo vsled priporočila in posredevanja našega lista.

Kako iskreno se ta dobrodelni zavod zahvaljuje društvu "Danica", nam priča sledeče dobesedno ponatisnjeno pismo, koje priobčujemo na tem mestu s trdnim prepričanjem, da bodo vrli "Dančari" sledila še številna druga društva širom Amerike. Škofjisko društvo za varstvo sirot v Ljubljani; Mestni trg 8. I. Št. 65

V Ljubljani dne 20. avg. 1920.

Veleečenjeno

Slov. Mlad. Sam. Podp. društvo "Danica", Chicago, Ill.

V posesti Vašega cenj. dopisa z dne 12. julija t. l. vam poročamo, da smo danes prejeli potni Podružnice kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani zgoraj navedenim dopisom avizirani znesek 7720 K. — Nimamo primernih besedi, da bi se vam zadostno zahvalili za to tako zdato podporo. Bog povrni stotero vam in vsem darovalcem! Bodite prepričani, da bo podpora porabljena kakor želite sami in da bo pomagala lajšati bedo naših vojnih sirot v sirišči sv. Jožefa v Št. Vidu nad Ljubljano. Kljub velikanskim težkočam, ki nam jih povzročajo še vedno rastoča draginja, se trudimo, da obdržimo sirotišče tudi v bodoče, ker računamo na pomoč blagih in usmiljenih sre ne le doma, ampak tudi onstran morja. Upamo in prosimo vas, da se nas blagovoljno spomnite tudi v prihodnjem šolskem letu. Sirotišče je že zdaj polno in moramo — žal — odklanjati sirote, ker nimamo prostora. Zato nameravamo zavod razširiti kakor hitro nam bodo denarna sredstva priustila, kar je pa zopet odvisno od zasebne dobrodelnosti. Prosimo vas pomoči tudi za to dobrodelno akcijo!

Omenjamo, da smo po istem denarnem zavodu prejeli tudi znesek K 1330. — kot prispevek "Glasila K. S. K. Jednote", ki ga tudi omenjate v svojem cenj. dopisu. — Uredništvu "Glasila" K. S. K. Jednote istočasno zahvalno potrjujem prejem teh zneskov. — Torej še enkrat prisrčno: Bog plačaj združen s prošnjo za prihodnost. — Z rodoljubnim pozdravom udano

Škofjisko društvo za varstvo sirot v Ljubljani.

Frank Lavtižar, nadzornik.

Opomba:

Gospod tajnik Ivan Terselič!

Vam še posebej najiskrenejša zahvala za ves Vaš trud in blagovarnost našim vojnim sirotam in našemu društvu! — Bodite prepričani, da se vsa denarna sredstva, ki nam jih naklonite, porabijo z največjo vestnostjo edino le dobri vzgoji naše mnogoštevilne vojne siročadi. Veliko delamo in radi bi še več, ko bi nam pripuščala denarna sredstva. — Še letos bom najbrže izdal obširna tiskana poročila o delovanju naše zasebne dobrodelnosti. To vam svoječasno dopošljem takoj, ko izide. — Ohranite prosim svojo blago naklonjenost našim sirotam in našemu društvu še zanprej in spomnite se še na nas. Bog Vas živi!

Najlepše pozdrave g. predsedniku in vam!

Udani

Frank Lavtižar, nadzornik.

POSLANO.

Preloka na Kranjskem, 19. avgusta 1920.

Veleečenjeni g. urednik!

Prosim vas, sprejmite te vrstice v Vaš cenjeni list, za kar vam izrekam toplo zahvalo.

Nekaj odgovora.

V dopisu, ki sem ga bil v "Glasilu K. S. K. J." naslovil na preloške rojake v Ameriki, sem se proti koncu površno dotaknil tudi naše politike. Takole sem bil napisal: "V višjo politiko se ne vtikamo, ker je zmešana, da si nas ne zmeša. Rečem le to, da Slovenci ne bomo mogli biti nikdar veseli, tudi Hrvatje ne, pa naj še tako govore o plemenitem zjedinenju v Jugoslaviji, če pa nam odseka Italijan desno, a Nemeec levo roko. Da, ko bi bil

NAZNANILO IN ZAHVALA.

zahvala.

Waukegan, Ill.

Proslava 20letnice društva sv. Jožefa št. 53 K. S. K. Jednote, se je vršila minulo nedeljo 5. sept. v najlepšem redu in v veliko zadovoljnost soudeležencev.

Društvo sv. Jožefa si šteje v prijetno dolžnost, da se prisrčno zahvaljuje vsem sotrudnikom, ki so pripomogli do tako lepega uspeha. V prvi vrsti se moramo zahvaliti sobr. Joseph Sitarju, gl. predsedniku K. S. K. J., sobr. Joseph Zalarju, gl. tajniku K. S. K. J., ter sobr. Ivanu Zupanu, uredniku "Glasila K. S. K. J." za njih trud, da so nas obiskali, ter nam podali tako krasne, tako lepe govore pri banketu. Dalje se lepo zahvaljujemo našim vrlim članicam-kuharicam, katere so nam pripravile tako dobro in ukusno kosilo. Hvala tudi vsem gospodičnam, katere so stregle pri obedu. Prisrčna zahvala tudi cenjenim sobratskim društvom, dr. Marije Pomagaj št. 79 K. S. K. J., ženskemu dr. sv. Ane št. 127 K. S. K. J., dr. Pres. Srea Jezusovega 1533 C. O. F., dr. sv. Družine št. 6 D. S. D. ter Slov. Sam. Podp. dr. Vitezi sv. Jurija, ki so se korporativno tudi udeležili slovesnosti v cerkvi in potem korakanja v dvorano. Lepo se zahvaljujemo častitemu gospodu župniku Rev. F. J. Ažbe, kakor tudi drugim častitim duhovnikom za krasno opravilo in govor v cerkvi, kakor tudi v dvorani. Dalje se zahvaljujemo našim vrlim igralcem za njih trud in uprizoritev igre "Vse Naše". Hvala tudi vsem udeležencem banketa. Prisrčno se zahvaljujemo vsem onim, ki so na katerikoli način pomagali, da se je naša slovesnost tako dobro in tako lepo obnesla.

Cenjeni sobratje, sosesre, rojaki in rojakinje! 20 letnico in banket društva sv. Jožefa vam bo gotovo v vednem spominu. V sled tega vam naše društvo zagotavlja, da kadarkoli bude kdo potreboval naše pomoči, bodisi društvo ali posameznik, vam bo naše društvo vedno na razpolago. K sklepu se vam vsem skupaj še enkrat prisrčno zahvaljujemo, ter vam kličemo Bog vas živi!

Za odbor društva sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J., Waukegan, Ill.

Matija Ivanetič, tajnik.

South Chicago, Ill.

Spoštovani sobr. urednik!

Že dolgo se ni nihče oglasil iz naše zbrane southchikaške naselbine. Posebnih novic tudi za danes nimam, razen poročila o našem, družabnem, ozir. društvenem življenju. Na minuli Delavski praznik (Labor Day) je imelo tukajšnje društvo Vit. sv. Florijana svojo veselico v Medoševih prostorih in sicer od 6. ure naprej. Vdeležba je bila nepričakovano velika. Lepa hvala vsem cenjenim gostim in vdeležencem, ki so nam pripomogli do lepega uspeha Veselice se je vršila v najlepšem redu, in miru in veselju. Pri tej priložnosti gre priznanje in zahvala našemu neumornemu predsedniku br. Martin Kral-u in aglnemu tajniku br. John Likoviču, ki sta se trudila, da sta dobila brezplačni prizgizek in nekaj pijače. Društvo je s finančnim uspehom nad vse zadovoljno; torej še enkrat vsem skupaj najlepša hvala za ves trud in vdeležbo!

Zdaj se trudijo tudi naše ženske, ki nameravajo prirediti dne 19. septembra zvečer vinski trgateg v Medoševi dvorani na 95 in Ewing cesti v korist tukajšnje slovenske cerkve sv. Jurija.

Dragi mi rojaki! Ne pozabite tega lepega večera, ker bo dosti zabave za stare in mlade. Vsakdo naj se zaveda, da je treba poragati cerkvi, ker to je tudi naša sveta dolžnost. Pridite na označeno vinsko trgatavo in ne bo varžal. Videli boste dosti v narodno nošo lepo oblečenih viničarjev ter viničark. Zabava se bo vršila prav po starokrajškem načinu. Torej ljubi mi farani, prijatelji cerkve in ljubtelji lepe domače zabave, pridite dne 19. sept. zvečer ob 6ih v Medošovo dvorano. Zajedno prosimo in nljudno vabimo tudi naše sosedne rojake iz Chicaga. Pridite ta večer k nam na obisk. Mi smo vedno pripravljene to naklonjenost vam ob priliki povrniti. Držimo se gesla: "V slogi je moč!"

Dasiravno živimo v dobi "suše", bomo imeli zvečer dosti okusnega mošta ter razne druge bladline pijače; pa tudi brez finnega prizgizka ne bo, za kar bodo poskrbele naše vrle gospodinjice.

Pridite in se prepričajte, kakšno kapljica bo letos. Pridite, da bomo skupaj zakročili ono znano: "Mi, Slovenci, vinca ne prodamo, ker ga sami, dobro-piti-znamo!" — Torej na veselo svideenje dne 19. septembra!

Frank Gorenc.

PREDNAZNILO.

Odbor Slov. Mlad. Sam. Podp. Društva "Danica" v Chicagu s tem naznanja cenj. občinstvu in vsem drugim društvom v Chicagu, da bo "Danica" dne 24. aprila 1921 vprizorila krasno zgodovinsko igro "Legijonarji" v litvinski (Meldazius) dvorani, 2242 W. 23. Place.

ZAHVALA

Škofjiskega društva za varstvo sirot v Ljubljani za prejeto podporo. V zadnji številki "Glasila" smo ponovno na prvi strani obelodanili oklie goriznačenega dobrodelnega društva pod naslovom "Dobrim srecem!" Zajedno smo posvetili celo prvo stran "Glasila" kampanjski svrhi za

NAZNANILO IN ZAHVALA.

zahvala.

Waukegan, Ill.

Proslava 20letnice društva sv. Jožefa št. 53 K. S. K. Jednote, se je vršila minulo nedeljo 5. sept. v najlepšem redu in v veliko zadovoljnost soudeležencev.

Društvo sv. Jožefa si šteje v prijetno dolžnost, da se prisrčno zahvaljuje vsem sotrudnikom, ki so pripomogli do tako lepega uspeha. V prvi vrsti se moramo zahvaliti sobr. Joseph Sitarju, gl. predsedniku K. S. K. J., sobr. Joseph Zalarju, gl. tajniku K. S. K. J., ter sobr. Ivanu Zupanu, uredniku "Glasila K. S. K. J." za njih trud, da so nas obiskali, ter nam podali tako krasne, tako lepe govore pri banketu. Dalje se lepo zahvaljujemo našim vrlim članicam-kuharicam, katere so nam pripravile tako dobro in ukusno kosilo. Hvala tudi vsem gospodičnam, katere so stregle pri obedu. Prisrčna zahvala tudi cenjenim sobratskim društvom, dr. Marije Pomagaj št. 79 K. S. K. J., ženskemu dr. sv. Ane št. 127 K. S. K. J., dr. Pres. Srea Jezusovega 1533 C. O. F., dr. sv. Družine št. 6 D. S. D. ter Slov. Sam. Podp. dr. Vitezi sv. Jurija, ki so se korporativno tudi udeležili slovesnosti v cerkvi in potem korakanja v dvorano. Lepo se zahvaljujemo častitemu gospodu župniku Rev. F. J. Ažbe, kakor tudi drugim častitim duhovnikom za krasno opravilo in govor v cerkvi, kakor tudi v dvorani. Dalje se zahvaljujemo našim vrlim igralcem za njih trud in uprizoritev igre "Vse Naše". Hvala tudi vsem udeležencem banketa. Prisrčno se zahvaljujemo vsem onim, ki so na katerikoli način pomagali, da se je naša slovesnost tako dobro in tako lepo obnesla.

Cenjeni sobratje, sosesre, rojaki in rojakinje! 20 letnico in banket društva sv. Jožefa vam bo gotovo v vednem spominu. V sled tega vam naše društvo zagotavlja, da kadarkoli bude kdo potreboval naše pomoči, bodisi društvo ali posameznik, vam bo naše društvo vedno na razpolago. K sklepu se vam vsem skupaj še enkrat prisrčno zahvaljujemo, ter vam kličemo Bog vas živi!

Za odbor društva sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J., Waukegan, Ill.

Matija Ivanetič, tajnik.

South Chicago, Ill.

Spoštovani sobr. urednik!

Že dolgo se ni nihče oglasil iz naše zbrane southchikaške naselbine. Posebnih novic tudi za danes nimam, razen poročila o našem, družabnem, ozir. društvenem življenju. Na minuli Delavski praznik (Labor Day) je imelo tukajšnje društvo Vit. sv. Florijana svojo veselico v Medoševih prostorih in sicer od 6. ure naprej. Vdeležba je bila nepričakovano velika. Lepa hvala vsem cenjenim gostim in vdeležencem, ki so nam pripomogli do lepega uspeha Veselice se je vršila v najlepšem redu, in miru in veselju. Pri tej priložnosti gre priznanje in zahvala našemu neumornemu predsedniku br. Martin Kral-u in aglnemu tajniku br. John Likoviču, ki sta se trudila, da sta dobila brezplačni prizgizek in nekaj pijače. Društvo je s finančnim uspehom nad vse zadovoljno; torej še enkrat vsem skupaj najlepša hvala za ves trud in vdeležbo!

Zdaj se trudijo tudi naše ženske, ki nameravajo prirediti dne 19. septembra zvečer vinski trgateg v Medoševi dvorani na 95 in Ewing cesti v korist tukajšnje slovenske cerkve sv. Jurija.

Dragi mi rojaki! Ne pozabite tega lepega večera, ker bo dosti zabave za stare in mlade. Vsakdo naj se zaveda, da je treba poragati cerkvi, ker to je tudi naša sveta dolžnost. Pridite na označeno vinsko trgatavo in ne bo varžal. Videli boste dosti v narodno nošo lepo oblečenih viničarjev ter viničark. Zabava se bo vršila prav po starokrajškem načinu. Torej ljubi mi farani, prijatelji cerkve in ljubtelji lepe domače zabave, pridite dne 19. sept. zvečer ob 6ih v Medošovo dvorano. Zajedno prosimo in nljudno vabimo tudi naše sosedne rojake iz Chicaga. Pridite ta večer k nam na obisk. Mi smo vedno pripravljene to naklonjenost vam ob priliki povrniti. Držimo se gesla: "V slogi je moč!"

Dasiravno živimo v dobi "suše", bomo imeli zvečer dosti okusnega mošta ter razne druge bladline pijače; pa tudi brez finnega prizgizka ne bo, za kar bodo poskrbele naše vrle gospodinjice.

Pridite in se prepričajte, kakšno kapljica bo letos. Pridite, da bomo skupaj zakročili ono znano: "Mi, Slovenci, vinca ne prodamo, ker ga sami, dobro-piti-znamo!" — Torej na veselo svideenje dne 19. septembra!

Frank Gorenc.

PREDNAZNILO.

Odbor Slov. Mlad. Sam. Podp. Društva "Danica" v Chicagu s tem naznanja cenj. občinstvu in vsem drugim društvom v Chicagu, da bo "Danica" dne 24. aprila 1921 vprizorila krasno zgodovinsko igro "Legijonarji" v litvinski (Meldazius) dvorani, 2242 W. 23. Place.

ZAHVALA

Škofjiskega društva za varstvo sirot v Ljubljani za prejeto podporo. V zadnji številki "Glasila" smo ponovno na prvi strani obelodanili oklie goriznačenega dobrodelnega društva pod naslovom "Dobrim srecem!" Zajedno smo posvetili celo prvo stran "Glasila" kampanjski svrhi za

Katekizemček o pogostnem svetem obhajilu.

1. Kaj naš sveti oče papež iskreno žele?

Sveti oče iskreno žele, da bi vsi verniki, posebno pa otroci, pogostokrat, če mogoče, vsak dan hodili k svetemu obhajilu.

2. Ali ni to nekaj čisto novega? Nikakor, ravno nasprotno! Sveti Ignacij pravi: "Bili so časi, ko so vsi kristjani vsak dan pristopali k svetemu obhajilu. Pobožne navade prvih kristjanov se pa morajo na vsak način zopet uvesti."

3. Ali sme zdaj vsak katoličan iti vsak dan k svetemu obhajilu? Da, če je duša njegova v takem stanju, kakor ga zahtevajo sveti oče.

4. Kaj pa zahtevajo sveti oče od onih, ki gredo večkrat k svetemu obhajilu? Sveti oče ne zahtevajo nič drugega kakor:

1. Čisto srce;
2. čist namen.

5. Kdo ima čisto srce? Kdor nima nobenega smrtnega greha.

6. Ali ne sprejme svetega obhajila nevedno, kdor ima male grehe.

Ne! Mali grehi sicer zmanjšajo milosti, a svetega obhajila ne stori nevednega.

7. Kaj mora torej storiti, kdor se zaveda kakega smrtnega greha? Mora se kakor hitro mogoče izpovedati.

8. Ali ne zadostuje popolnik? Ne! Popolni kes bi zadostoval samo ob smrtni uri, če bi se ne mogel več izpovedati.

9. Kaj naj stori, kdor ima na vesti male grehe? Dobro ie, če pred svetim obhajilom obudi kes; a ravno ukazano pa ni.

10. Kdo ima čist namen? Čist namen ima, kdor želi zaužiti kruh življenja zato:

1. da dobi moči zoper skušnjave ali pa potrpežljivosti v križih in težavah;
2. da se polagoma popolnoma znebijo smrtnih grehov, število malih si pa zmanjša;
3. da ustreže želji svetega očca.

11. Kdo ne hodi s čistim namenom k svetemu obhajilu? Kdor hodi:

1. iz navidezne pobožnosti ali svetohlinstva;
2. iz gole navade ali nečimrnosti;
3. zavaljo kašnega posvetnega dobička, n. pr. da bi dobil lepo soričevalo, -ohvalo itd.

12. Kdo bi hodil k svetemu obhajilu iz gole navade? Kdor bi prihajal k svetemu obhajilu kakor k zajutreku: brez pobožnosti in gorečnosti, brez priprave in zahvale, . . . ker ne razloči telesa Gospodovega."

13. Kakšen greh bi storil, kdor bi Najsvetejšega ne prejel s čistim namenom? Navadno bi storil samo mali greh.

14. Kaj naj rečemo takemu, ki svetega obhajila ne prejme s čistim namenom? Rečemo mu, ali

1. opusti vsakdanje sveto obhajilo, ali
2. spremeni poprej svoj slab namen, in šele potem prihajaj vsak dan!

Zadnji nasvet je boljši.

15. Kako se moramo telesno pripravljati za vsakdanje sveto obhajilo? Moramo:

1. biti popolnoma tešči;
2. se preprosto, a snažno obleči;
3. vsaj deset minut pred in po svetem obhajilu pobožno moliti.

16. Ali se moramo za vsakdanje sveto obhajilo tudi vsak dan spovedovati? Ne! Ako se ne zavedamo nobenega smrtnega greha, je zadosti, če gremo k spovedi vsak teden ali tudi le na 14 dni.

17. Če na nimamo nobenega smrtnega greha, kaj naj se pa spovedujemo tako pogostokrat? 1. Malih grehov;

2. vkleknimo stare že prej spovedane smrtno grehe, ki se jih zno-va zopet kesajmo.

18. Zakaj naj se še kesamo in spovedujemo že skesanih in spovedanih smrtnih grehov. Samo malih grehov se je težko odkritosrčno kesati, kesanje pa pri spovedi mora biti.

Pomoč zoper teškoče.

19. Ali vsakdanje sveto obhajilo ni preveč? Sto kron, — \$1.00; to akromen je dar. Delite dobrote, za vojne sirote!

Ne! Bojži Zvalčar in njegov namestnik sveti oče, šelita tako, torej mora biti prav. — "Daj nam danes naš vsakdanji kruh!"

20. Ali pa imaš vsako jutro čas? Če ga nimam, si ga pa vzamem. Saj je rečeno: "Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo."

"Marta! Marta! Veliko se trudiš, a le eno je potrebno. . ."

"Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi!"

21. Toda saj drugi tudi ne gredo? Kaj delajo drugi, za to meni ne bo treba odgovora dajati. Moja dolžnost je, da rešim svojo dušo.

22. Kaj bodo pa ljudje rekli? Bogu in papežu moramo biti bolj pokorni kakor ljudem.

23. Toda ti imaš kljub temu še marsikatero napako? Ravno zato hočem pristopiti k mizi Gospodovi, da se kolikor mogoče znebim teh napak. Kakšen bi šele bil, če bi redko hodil k svetemu obhajilu!

"Pridite k meni vsi, ki ste obteženi!"

"Sveto obhajilo je pomoček, s katerim se čistimo vsakdanjih napak in varujemo smrtnih grehov." (Tridentški koncil.)

"Bolniki potrebujejo zdravnika, ne pa zdravi." (Sv. Benedikt.)

Opomba: Seveda sveto obhajilo ni za mrtve, — razumeš? — pač pa za bolne! Torej pozor!

24. Ali nezaluzi Kralj kraljev več spoštovanja? Sveti Tomaž Akvinski pravi: "Boljše je, iz ljubezni prejemati sveto obhajilo, kakor iz spoštovanja ga opuščati. To bi bilo napadno spoštovanje.

25. Ali nam ne izginejo sčasoma sladki občutki pobožnosti? Mogoče! Toda ne gre se za sladke občutke. Kruh nasiti človeka, četudi ni sladak.

"Kdo bi urml lakote, če nima medu?" (Sv. Ignacij.)

26. Pozneje vendar ne boš več tako pogosto hodil k svetemu obhajilu?

1. Kdo to ve?
2. Kdo pa ve, kako dolgo bom sploh živel?
3. Zdaj moram biti priden, če hočem pozneje pride ostati.

"Danes, ko slišite moj glas, nikar ne zakrknite svojih sre!"

"Norec! Še danes, to noč bodo tirjali tvojo dušo od tebe!"

"Človek, vaje svoje poti z mladosti, tudi v starosti ž nje ne odstopi."

"Kar se Janezek nauči, to Janez zna!"

27. Ali nisi še premlad za vsakdanje sveto obhajilo? Če nisem bil premlad za prvo sveto obhajilo, potem tudi nisem premlad za vsakdanje. Saj je Jezus rekel: "Pustite male k meni in ne branite jim!"

28. Potem moram pa cel dan prav resno preživeti? Ne! kajti.

1. Sveto obhajilo ni nikakoli natezalnica, ki bi nas mučila, ampak ženitovanska gostinja.
2. Kruh, ki ima vso sladkost v sebi, me naredi šele prav veselega.

"Veselite se! Še enkrat vam rečem: Veselite se!" (Sv. Pavel.)

"Služite Gospodu v veselju!" (David.)

"Poskusite in pogledjte, kako sladak je Gospod!"

29. Kaj pa, če ne čutiš nikakega hrepenenja po sveti hostiji? Potem pojdem še tem bolj k svetemu obhajilu, da vsaj dobim lakoto po tem angelskem kruhu.

"Blagor jim, ki so lačni in žejni. . . kajti nasičeni bodo."

30. Ali ni nevarno, da pogosto sveto obhajilo postane samo navada? Gotovo! Toda dobra navada je čednost. Da ne postane slaba navada, pred tem me varujejo čisti namen in pobožne obhajilne molitve.

Opomba: Zajutrek je tudi navada in vendar se ž njim hranimo. Ravno tako je z dušno jutranjo hrano.

31. Ali ne občutiš ravno ob dnevnih svetega obhajila hujših skušnjav? To je dobro znamenje! Hudobni duh takrat ravno besni nad menoj. Toda čim več bojev, tem več zmag!

"Bog ne dopusti, da bi bili skušani nad naše moči."

"Vse premorem v njem, ki mi daje moč!"

Sto kron, — \$1.00; to akromen je dar. Delite dobrote, za vojne sirote!

Ljudstvo.

Ti praviš: sebe me. Da se ogreje tvoje izmaganje tebe, te opajo s trikratnim železnim obročem.

Ti praviš: lačen sem. In odgovore ti: jej drobtine, ki jih namedaš iz naših veseličnih dvo-ran.

Ti praviš: žejen sem, in odgovore ti: srkaj svoje solze.

Zgrudiš se pod bremenom dela, a tvoji gospodarji se radujejo tega. Tvoje muke in tvoj trud imenujejo neobhodno potrebni jarem dela.

Tožiš, da ne moreš negovati svojih duhovnih zmožnosti, da ne moreš razprostrti svoje inteligence; a tvoji zatiraleci ti pravijo: prav je tako! Da ljudstvo lahko vladamo, ga moramo ponu-mujevati.

Vi ste ljudstvo; poslušajte torej, kaj pomenja "ljudstvo". Ljudje so na svetu, utrujeni od dnevnih bremen, izpostavljeni neprestano solncu, dežju, vetru in vsem neprilikam letnih časov, ljudje, ki s trudom obdelujejo zemljo, v katero polagajo s plodonosnim semenom del svoje moči, svojega življenja, čelo v potu, da tako pridelujejo za vse potrebno hrano.

Ti ljudje so možje ljudstva.

Drugi delajo v gozdovih, kam-nolomih, minah, se pogrezajo v neznanske globočine, v notranjost zemlje, da izkopljejo sol, premog rudnine, sploh vse za obrti in umetnosti potrebne surovine. Ti, kakor oni se postarajo ob trdem delu, da preskrbe vse stvari, ki jih potrebujejo vsi.

Tudi ti so možje ljudstva.

Zopet drugi tope rudo, jo obdelujejo in jej dajejo obliko, potom katere postane šele uporabljiva za najraznovrstnejše stvari; ali obdelujejo les, predejo volno, tko platno, svilo in različno blago, ali pa se trudijo z enako vnamo, da zadostje različnim potrebam, nastajajočim neposredno iz narave ali iz socialnih razmer.

Tudi ti so možje ljudstva.

Drugi brodarijo križem po morju, večno obdani od nevarnosti, da prevažajo izdelke ene dežele do obal druge, ali pa se bore proti valovom in vihram v žgo-či tropični vročini kakor tudi v mrazu večnega ledu, da z lovom rib pomnožujejo za skupnost živila ali pa da iztrgajo morju množico nam koristnih produktov.

Tudi ti so možje ljudstva.

In potem, ali niso tudi oni otroci ljudstva, ki zgrabijo orožje za domovino, jo branijo, jej žrtvujejo najlepša leta svojega življenja, svoje telo, svojo kri; ki se žrtvujejo in umirajo za varnost drugih ljudi, da jim zagotovijo mirno veselje družinskega življenja!

Drugi zopet premagajo tisoč ovir, ostrčeni in podpirani le od svojega ženija in oplemene umetnost, literaturo in znanost, ki dviga življenje, izobražujejo narode in jih odevajo z onim bleščem sijajem, ki mu pravijo slava in postanejo tako vir in sicer najplodnosnejši — javne blaginje.

V vsaki deželi so torej "ljudstvo" ti, ki delajo, ki so v vsakem oziru produktivni, ki darujejo svojo delovno silo skupnosti, razred so, ki najbolj pospešuje blaginjo države, ki je najbolj potreben za njej obstoj! Zatorej proč z manjšino privilegirancev, ki se kopljejo v samem uživanju; le v ljudstvu je utelešen človeški rod.

Zakaj se čudite, da ste želi do današnjega dne tako malo sadov svojega dela? V vaših rokah, je bila moč, da preobrazite svet, ali v vaših sreih ni bilo dovolj volje za dejanja. Pravičnost vas je dostikrat zapustila, ljubezen do bližnjega še vselej.

Ali hočete biti srečni? Tedaj mislite na svoje brate kakor sami nase. Njihova stvar naj bo vaša stvar, njihova blaginja vaša blaginja, njihova žalost vaša žalost. V tem trenutku, ko priznate en sam skupni interes, eno voljo, eno dejanje — imenujemo mi moč, ki vas premaga!

Že zori ljudstvu vseh narodov spoznanje, da imajo enake interese, da ni treba med njimi nasprotstev, kakor jih hočejo pregovoriti oni, ki bi jih radi prevarali, da jih ločijo in ki jih hočejo ločiti, da jih imajo tem bolj gotovo v svojih pesteh. Nagon sili ljud-

stva, da se zblizkajo, da se smatrajo za brate. Kmalu pride ura, ko se bodo medsebojno podpirali, pomagali drug drugemu. Na obzorju zgodovine prihaja srenejši čas, ko bo ves svet le eno mesto, vladan po enaki postavi, po postavi pravičnosti in ljubezni, enakosti in bratstvu — vera bodočnosti, za ves človeški rod!

(Iz "Knjige za ljudstvo", spisal F. de Lamennais, leta 1838.)

Iz zaslužjene Primorske.

Ona drobna plast uljudnosti in gentlemenstva, ki so ga pokazali Italijani ob njihovem prihodu v naše slovensko Primorje, se vedno bolj lušči in mesto nje prihaja na površje prava, naravna barva, barva surovega nasilja in zaslužnjevanja. Čim bolj se Lahi utrjujejo v pričanju, da jim bo slavna pariška mirovna konferenca priznala gospodarstvo nad našo zemljo, tem oholjši in nasilnejši postajajo. S to laško samozvestjo pa raste na drugi strani obup našega ubogega ljudstva, ki izgublja polagoma vero v one zlate sanje osvobođenja, ki jih je sanjalo še do večeraj. Le majhno število je onih, ki še vedno verujejo v rešitev ter se ne morejo in ne morejo odpovedati poslednjim nadam, ki se jih oklepajo kakor potaplja-joči rešilne vrvice. Njihove oči se obračajo proti severu, tja proti mejam, ki jim tako nezaprso ločijo od njihovih bratov, ki uživajo zlato svobodo, ne da bi jo znali ceniti. O, ko bi bili naši ljudje tostran demokracijske črte taki Jugoslovani, kot so oni tam doli, potem bi ne bilo toliko brezpotrebne in toliko neumestnega zabavljanja in preprekanja, kakor ga opažamo v svobodnem ozemlju žalibog dan na dan. Je pač resnični oni stari pregovor, ki pravi, da zna svobodo ceniti le oni, jo je izgubil. Še leto dni ni, kar smo vrgli s sebe nemške suženjske verige, pa smo že pozabili nanje. Prehitro smo se preobjedli naše svobode in preseda nam celo "srbska hegemonija". Takim in enakim žalostnim junakom naše svob. domovine stavim za zgled suženstvo naših zavednih, a tako nesrečnih Primorcev, ki ga jim nalaga okrutna italijanska okupa-cija: suženstvo, ki je brezprimer-no večje, nego je bilo ono v stari Avstriji in bi se dalo primerjati komaj še z nekdanjim madžarskim. Pa tudi našim Nemcem, ki po nepotrebnem vzdihujejo, da so zatirani, bi priporočal, naj si ogledajo, kako ravnajo njihovi laški brateci z našim slovenskim primorskim ljudstvom. Kako ga za vsako malenkostno besedo vklepajo v verige ter vlačijo po zaporih, kako ga gonijo v internacijo v smrdljive sicilijanske luknje; potem bodo spoznali, da so oni v Jugoslaviji napram našim ljudem na Primorskem v — nebesih!

Premog.

Nimam ga naprodaj, ker nisem verižnik in ga tudi ne iščem, ker nisem verižnik, ampak zgod-ba o premogu je vredna, da jo napišem.

Ne vem, kako me je zaneslo baš tja gori na Lesičje. Prvič v življenju. In nič mi ni žal.

Tako sva sedela za javorjevo mizo s starim Šuštarjem. Pogovor o letini in vremenu, kajpada. Zanimivivega pa ni bilo na tem čisto nič, zakaj kmetu še nikoli nista bila všeč ne vreme, ne letina.

Na ovinku za lesiškim gradom sem opazil velik črn kup. Bilo je podobno drobnemu premogu, kakor sem take kupe videl za tovar-nami ali poleg železniških kurilnic. Tam, da, tam rabijo dan na dan mnogo premoga in tak kup drobiša so tam nemara izmečki, ki se ne dajo porabiti za kurjavo. To že razumem. Ali kaj bi ne Lesičjem s takim ogromnim kupom premogovega drobiša, ko nimajo ne tovarne, ne železnice? Vprašal sem starega Šuštarja za pjasnilo.

V nervoznem sunku je povlekel usta proti levemu ušesu, pljunil je v sigurnem loku v kot pri peči, si popravil redke brke, pa se je nasmejaj:

"Premog, ja! To so vam bili mojstri! Dve leti so se valjali pri nas. Nekaj jih je bilo po bajtah, največ pa v gradu. Kakih dvesto jih je bilo in cel kup oficirjev. Jezik pa, kakršnega si hotel. Pa se mi zdi, da je bilo največ Mažarjev. Naši fantje so se morali ravnsati z Lahom, ti pa so iskali premog pod Movnikom. . . Premog, ja! Avstrijo so žulili! Vrag veči, kdo jim je povedal, da je

pod Movnikom premog. Trinac-demdeset jih imam že, pa tega nisem še nikoli slišal. No, ja, sem si mislil, učeni ljudje več vedo nego kmet. Prignali so vabo celo čredo konj. Vse polno jih je bilo po naših hlevih in še po grajskih kleteh: Uboga žival, koliko je pretrpela! Vlačili so tja pod Movnik vsakovrstne stroje in pa koliko lesa! Cele vagoni. Ne vem, kaj so tam brkljali, saj ni smel nihče nas tja. Samo to vem, da se je tisti kup, ki pravite, zmerom večal, kadar sem gnal tam mimo na polje ali v gozd. Tisto je bilo menda vse, kar so nakopali. Privlekli so tja za grad in tam je ležalo in obležalo.

Vprašam nekoč vojaka ki je hodil spat na našo izbo, kako je vendar s premogom? Ali kurijo ž njim, ali ga prodajajo, ali kaj šmenta? In ali je to vse, kar leži tam za gradom? — Hrvat je bil in imeniten brivec. Vse se je hodilo k njemu brit, še celo oberst z Grosuplja in Pehački iz Ljubljane, tisti, ki ima pri nas lov v zakupu, v Ljubljani pa apoteko. Vsak je rekel, takega brivca še nikoli! Zgovoren fant je bil ta Hrvat in še po naše je malo zaviljal, tako da sva se prav dobro razumela. "Brate," tako mi je zmerom dejal.

"Brate," pravi, "jaz mislim, da s premogom ne bo ništa. To je samo toliko, da ni treba na fronto. Črno je res kakor premog, ali gorite noče. Naš kapetan pa pravi: "Bo, bo! kopati bo še treba, da pridemo do prave plasti".

Čez nekaj mesecev, malo pred prevratom, sem ga zopet vprašal, kako je?

"Ništa, brate," pravi. "Iz Ljubljane pride tja v grad skoro vsak teden kar major, zadnjič je bil celo neki general. Kapetan jih vodi tam okoli, pa jih tolaži: Bo, bo! Malo pijače v gradu, pa malo zabave z lepo kapetanko in potem odhajajo zopet, odkoder so prišli.

Pa jaz bi bil naposled še nekaj verjel, "je dejal Hrvat", zakaj baš večeraj je bil tu zopet neki štabni častnik, in kapetan mu je razkazoval premog, ki je zares go-rel. Strašen halo je bil v gradu! Pili in plesali so do ranega. Še nam so bili pokazali tisti premog No, gorel je, kakor sploh dober premog gori in smrdel, kakor smrdi sploh vsak slab premog. Ko pa sem šel po opravkih na Škofljece, srečam tam pod Laniščem kapetanova slugo, ki je nesel na hrbtu težko košaro. Vprašam ga, kaj da nese, on pa kar naprej. Pa zagledam koj poleg sebe na cesti košček premoga in potem celo sled do postaje na Škofljici.

"No, zdaj pa vem, brate, kateri premog gori!" se je ludomušno namuznil brivec in odšel gor na izbo.

Tako je torej bilo z movniškim premogom, je mežiknil stari Šuštar. "Tako so žulili Avstrijo in jo dožulili Tiči so bili Mažari in znali so. Kopali so še naprej in mučili ljudi in živino, in kadar je prišel tak kalin iz Ljubljane, so mu posmodili pod nosom košček premoga s škofeljske postaje, pa so žulili zopet dalje, dokler jih ni našel prevrat. Prvi, je bil kapetan. Je pač vedel, zakaj se mu je tako nudilo. Kar noč ga vzela in — adijo premog.

Kadarkoli grem zdaj mimo tistega kupa, ki nam nemara ostane za spomin na pokojno Avstrijo, pa se mi zdi dobro in si mislim: "Tiči so pa le bili tisti premogarji."

No, ne le tisti. Tudi naši, tudi naši so tiči: ujede, roparice. . . Vilko Mazi.

R. Rehar.

VSI SLOVENCİ IN SLOVENKE
V CHICAGO IN OKOLICI
SO VABLJENI NA
VELIKO JAVNO VESELICO
prirejeno z bogatim sporedom
v počast delegatom XI. konvencije J. S. K. J.
katero priredijo čikaška društva J. S. K. J.
v soboto, dne 18. sept. t. l. ob 8. uri zvečer
v Pilsen Auditorium, Blue Island Ave.,
blizu 18. ceste.
Vstopnina 50c za osebo.
Za otroke od 6—12 leta 20c.
Na sporedu bo petje pevskega zbora "Sava" in "Soča" solo-spev Mrs. L. Nemanich, temu sledi zanimiva šaloigra v 1 dej.
"Če sta dva", pieš in prosta zabava.
K obilni udeležbi vabljamo
Združeni pripravlj. odbor.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Uredništvo in upravljanje: CHICAGO, ILL.
 Telefon: Canal 2487.
 Naročnina: \$0.96
 Za nečlane: \$2.00
 Za inozemstvo: \$3.00

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA
 Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.
 1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.

Subscription prices:
 For Members, per year: \$0.96
 For Nonmembers: \$2.00
 For Foreign Countries: \$3.00

Poziv za ustanovitev bolniške centralizacije.

Ena izmed najbolj važnih točk, ki je bila na dnevnem redu na minulih (XIV.) konvenciji, je bil predlog za ustanovitev bolniške centralizacije za vsa krajevna društva. O tej važni zadevi se je razpravljalo v konvenciji zbornici na 8. seji dne 18. avg. popoldne. Kakor že pričakovano, se je isto ugodno, pa tudi neugodno rešilo s tem, da se je dalo vsem društvom na prosto voljo, da pristopijo v ta bolniški oddelek kakor se je to vršilo že po XIII. konvenciji, ko smo imeli pri naši Jednoti bolniško centralizacijo samo nekaj časa.

Za uvedbo splošnega bolniškega podpornega sklada je bilo pri končnem glasovanju XIV. konvencije oddanih 29 glasov, proti pa 77. Da se ustrezno onim društvom, ki se zanimajo za ta sklad, se je zopet sklenilo in določilo število 500 članov tega oddelka od strani raznih krajevnih društev. Ako se jih torej zopet toliko prijavi, se bo s tem oddelkom pričelo z novim letom 1921. O tem čitate danes uradno naznanilo sobr. gl. tajnika, koje smo vsled velike važnosti priobčili na prvi strani današnje izdaje.

Ako prelistamo izid zadnjega glasovanja za uvedbo bolniške centralizacije, vidimo, da je za isto glasovalo 6 glavnih uradnikov in 23 delegatov 17 različnih društev. Društva, ki so v celoti, ali deloma glasovala po svojih delegatih za to točko, so sledeča: 1, 7, 11, 16, 21, 25, 30, 40, 59, 72, 86, 88, 92, 112, 135, 136 in 153.

Nad vse pomenljivo je pri tem dejstvo, da najdemo med temi številkami dva največja društva naše KSKJ, to je dr. sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo., in dr. sv. Vida št. 25 v Clevelandu, Ohio. Tudi dva delegata društva sv. Štefana št. 1 v Chicagu sta glasovala za to točko. Vse meri na to, da kažejo akcije za ustanovitev prostovoljne bolniške centralizacije pri naši Jednoti dobro. Ako seštejemo skupno število članov goriznačenih 17 društev, dobimo skupaj 2537 članov in članice. To je torej še več kot dobra šestina izmed celokupnega članstva odraslega oddelka. Ako bodo gorinavedena razsodna in previdna krajevna društva še vnaprej obstojala pri uvedbi bolniške centralizacije, je ista zagotovljena, kajti ta društva štejejo skupaj 5 krat toliko članov, kolikor se jih za priglasitev uvedbe tega oddelka zahteva. Pomniti je pa treba še sledeče:

Na minulih konvenciji je bilo zastopanih po svojih delegatih samo 63 društev, 71 pa ne. Pretežna večina nezastopanih društev se gotovo tudi strinja z uvedbo bolniške centralizacije; saj to smo razvideli iz številnih dopisov ali razmotrivanj (23) za to točko.

Najbolj razveseljivo dejstvo, kakor smo že omenili v tej zadevi je to, da se zanima za uvedbo boln. centralizacije dvoje največjih krajevnih društev. Iz ust delegatov dr. sv. Jožefa št. 7 smo slišali, da je označeno društvo iz bratstva in naklonjenosti do drugih manjših društev pri volji sodelovati v tem bolniškem oddelku, dasiravno temu društvu tega ni treba, ker ima svojega lastnega premoženja nad \$20,000 (dva deset tisoč dolarjev). Istotako ima tudi lepo premoženje društvo št. 25, št. 30 in št. 1.

Ker je glavni tajnik določil samo dober mesec za razmotrivanje in rešitev te točke, radi tega apeliramo dobri stvari na ljubo na vsa goriznačena društva, da naj na svoji prihodnji seji o tem ukrepajo in glasujejo za uvedbo bolniškega centralnega sklada. Ravno tako prosimo tudi ostala društva, ki se za to točko zanimajo, da naj svojo ukrep naznanijo do 15. oktobra t. l. na glavni urad KSKJ, da bo gl. tajnik vedel, koliko članstva se je za ta sklad prijavilo.

Zajedno daje uredništvo "Glasila" svoje predale na razpolago vsem posameznim članom (team), kakor tudi vsem krajevnim društvom, da započnete živahno kampanjo za ta oddelek potom razmotrivanja. Mi smo za trdno prepričani, da bo točka glede boln. centralizacije prodira; da bo pa oddelek v veliko pomoč in korist posameznim društvom, tako tudi celokupnemu članstvu. Veseli nas, da so v tej zadevi močna in bogata društva odnehala in so pri volji pomagati drugim, manjšim društvom. Dalje smo uverjeni, da kmalu potem ko uradno priglasi svoj pristop v to točko društvo št. 7 in 25, in tudi ostala večja društva (čast vsem društvom iz Minnesote!), bodo tem sledila še druga, tudi večja, srednja, osobito pa manjša društva.

Ker živimo v vseh drugih razmerah kakor pred leti, je za vsako krajevno društvo dandanes veliko težje podpirati na svojo roko svoje bolne člane, kakor pa nekaj. Veselice, pikniki in druge prireditve so splavale po vodi vsled suše. Le računajte dohodke bolniškega sklada pri društvu in stroške, pa boste uvideli primanjkljaj. Vedno ste bolj na kratkem in vedno je treba posebnih doklad za zolniški oddelek.

Vsakdo nam bo pritril, da 2500 broječa skupina članov veliko lažje vzdržuje ta sklad in plačuje podporo bolnim sobratom, kakor pa samo 50, 100 ali nekaj več članov. Potem bi imeli iz glavnega bolniškega sklada podporo zasigurano; treba bi bilo le natančnosti in kontrole pri bolnih članih. Kar se tega tiče, mislimo, da je danes malo takih članov, ki bi bolniško blagajno izrabljali. Vsakdo je rajši zdrav da zasluži \$5 ali več na dan, kakor pa da dobi kot je rajši zdrav, da zasluži po \$5 ali več na dan, kakor pa da bi kot simulant od društva vlek \$1 dnevne bolniške podpore.

Ako ima n. pr. kako društvo dosti močno svojo blagajno, je lahko veselo in ponosno. Nihče se ne bo iste dotaknil, najmanj pa KSKJ. Za pristop v ta sklad se lahko vsakega člana vzame iz društvene blagajne potrební znesek morda \$1, ostanek bo pa v dru-

štveni blagajni kot neka rezerva in za pokritje raznih upravnih stroškov. Če je pa kako društvo tako srečno, da šteje morda več tisoč dol. v svoji blagajni, lahko z njimi razpolaga na sledeči način: Poleg bolniške podpore iz centralnega sklada naj pridene, ali pa doda še \$1, \$2 ali \$3 na teden iz svoje blagajne in naj jemlje morda 10c več za bolniški assessment poleg določenega Jednotinega. Člani, ki bodo na ta način dobivali po \$10 — \$17 ali še več podpore, bodo gotovo zadovoljni, kajti z bornimi \$5 ali \$7 na teden je dandanes bolnemu človeku težko izhajati.

Na noge torej enj. članstvo in cenj. društva! za uvedbo prostovoljnega bolniškega centralnega sklada pri KSKJ. Jednoti!

Nekaj zlatih zrn za članstvo K. S. K. J.

Agitirajte marljivo za pridobivanje novih članov in članice. Plačujte redno vse društvene in Jednotine asesmente. Zanimajte se za svoje krajevno društvo in K. S. K. Jednoto. Hodite redno k mesečnim sejanj. Pomnite, da se društvo ne vodi samo zase, ampak v vašo pomoč in zaščito, tako tudi v zaščito drugih članov, vaših sobratov; radi tega morate za dobrobit društva skupno in združeno delovati. Pazite, da bodo v odboru društva samo agilni in dobri možje. Ne glasujte za kimavece, ali malomarne uradnike. Odstranite uradnika, kateremu je društvo samo deveta brigada. Važna uradniška mesta morajo voditi samo taki uradniki, ki so vneti za društvo in Jednoto.

Zahtevajte da se finančno poročilo društva večkrat v letu in redno na sejah prečita. Bodite previdni pri izdatkih društva. Plačlo uradnikom, najemni no dvorane itd. določajte po številu članstva.

Ako le mogoče prirejte večkrat domače družabne sestanke za člane, njih ožje sorodnike in prijatelje; na ta način bo vaše društvo pridobilo več zanimanja in privlačne sile.

Ako imate kakega marljivega agitatorja za društvo in dobre uradnike, pomagajte jim, kar najbolj morete. Bodite napram njim odkritosrčni ter hvaležni za njih požrtvovalno delo v vašo lastno korist.

Geslo vsakega člana naj bo: "Agitirajmo za društvo in K. S. K. Jednoto!"

Glejte, da se bodo društvene seje redno vršile, kar to zahteva državna in naše lastna postava. Društvo ki zanemarija redno obdrževanje se, ne more uspevati.

Bodite prijazni z novimi člani. Dajte jim priliko do kakega urada pri-društva.

Pozdravljajte se medsebojno v društv. dvorani, doma, ali javno z nazivom "brat," ali "sestra". Odkritosrečna uljudnost in medsebojna prijaznost je glavna vez pravega bratstva pri podporni organizaciji.

Hočeš, nočeš -- moraš!

Slika iz poslovanja stare bratske organizacije.

V strokovnem mesečniku št. 1. leto XXXI. "The Fraternal Monitor" za avgust čitamo na 40. strani zanimivo črtico iz poslovanja 27½ let stare ameriške podporne organizacije "The Catholic Relief and Beneficiary Association" z glavnim sedežem v Syracuse, N. Y., ki je letos dne 29. junija prenehala poslovati vsled bankrota.

Označena "Katoliška dobrodelna in podporna družba" je bila ustanovljena dne 31. jan. 1893 ter je poslovala po starem bratskem podpornem sistemu celih 27 let. Največje število članstva, ki ga je dosegla, je bilo 12,400. Ker se ni v tem času dosti brigala za preureditev asesmenta in zboljšanje svojega finančnega stališča, jo je končno zadela nemila usoda — bankrot.

Ko je letos označena družba predložila svoje letno poročilo zavarovalniškemu departamentu države New York, je zavaroval. superintendent Mr. Phillips odredil likvidacijo na podlagi velikega primanjkljaja v družbeni blagajni, ali vsled nesolventnosti. Imetje te družbe je namreč letos znašalo \$30,094.60, dolg na neizplačani posmrtnini pa \$54,612.34; torej je bila za celih \$24,177.74 na kratkem; njena skupna obveznost posmrtninskih certifikatov je pa znašala \$4,210,250.00. Bivša Katol. dobrodelna in podporna družba je imela 157 podrejenih društev v sledečih državah: New York, Pennsylvania, Wisconsin, Colorado, New Jersey, Ohio, Michigan, Washington in District of Columbia; ob času likvidacije je štela le še okrog 5,000 članov.

Država New York je to zadevo rešila na ta način, da spojila označeno podporno družbo z American Insurance unijo v Columbus, Ohio, ki je tudi bratska zavarovalna družba in ima slično ustavo ter pravila kot prvo označena podporna družba.

Zadevo je prevzel na ukaz zavoral. načelnika Jesse S. Phillipsa, načelnik državnega zavaroval. likvidacijskega oddelka Clarence C. Fowler. Vseh preostalih 5000 članov stare podporne družbe je prejelo nove certifikate datirane z dnem 1. junija t. l. Vsak izmed preostalih članov bo moral za naprej plačevati assesment po starosti tega leta (1920).

Ta prememba se je izvršila vsled zavarovalniškega statuta države New York, ki določa natančno kontrolo nad vsemi podpornimi organizacijami, ki poslujejo v označeni državi. V vsakem slučaju nesolventnosti kake podporne organizacije, ali vratolomnega (hazardnega) poslovanja naprosi zavarovalniški komisar generalnega državnega pravdnika, ozir. vrhovno sodišče, da naj mu podeli pravico prevzeti vse posle (knjige, lastnino in denar) take podporne organizacije. Zavarovaln. komisar zatem ali ustavi poslovanje nesolventne organizacije, ali določi likvidacijo, ali isto združi s kako drugo solventno zavarovalno družbo, kakor se je to izvršilo v slučaju reorganizacije Catholic Relief in Beneficiary družbe.

Ta članek smo napisali vsled tega, da pokažemo članstvu črno na belem, da dandanes nima noben glavni odbor izključne kontrole nad to ali drugo bratsko organizacijo, ampak so iste podvržene edino le strogim postavam državnih zavarovalniških oddelkov. Pri tem se je ravnati po geslu: Hočeš, nočeš, moraš!

Neumestno je torej kritizirati gl. odbor, ali celo konvencijo, če je n. pr. plačilno lestvico asesmenta zvišala. To se je ukrenilo vsled potrebe in vsled višjega ukaza, proti kateremu ni nikakega priziva. Postava je postava!

To smo napisali tudi v zvezi z minulo (XIV.) konvencijo KSKJ., ker se je na isti določilo za doseg solventnosti predpisano plačilno lestvico. Ako bi stari člani KSKJ. plačevali vedno prenizke asesmente in če bi bili vedno Jednoti na dolgu, bi se ta dolg od časa do časa večal. Čez leta bi prišlo tudi z našo Jednoto (z razredom 'A') tako daleč, da bi jo državna oblast prevzela v svoje roke v svrhu

likvidacije. Hvala Bogu! Te neljube katastrofe smo se pa izognili bliž na minulih konvenciji.

Kdor bo torej trezno prečital in preštudiral gornji članek, ta ne bo nikdar (arnal ali predbacival XIV. konvenciji povišanje asesmenta, dobro vedoč, da nesolventni razred nikdar ne more slediti, ali plačevati svojih obveznosti. Da se postopa dandanes z vsemi podpornimi organizacijami širom Amerike tako natančno in pod državnim nadzorstvom, je to neprecenljive vrednosti za vse stare podp. organizacije. Ako bi ne bilo to zavarovanje urejeno pod državno kontrolo, bi na milijone že starih članov nikdar ne prejelo one zavarovalnine, za katere plačujejo že leta in leta.

Amerika, mirovna pogodba in koroški plebiscit.

Celovec dne 6. avgusta.
 Pred kratkem me je posetil ameriški publicist Frederick W. Roman (Philadelphia), ki se mu di v oficijelni misiji v Evropi. Umevno je, da se je sukal najin dogovor okoli mirovne pogodbe, ki je Zedinjenje države žal še ni so ratificirale, kar je imelo za nas že mnogo zlih posledic in otežkoča tudi naše stališče pri koroškem plebiscitu. Po členu 50. saintgermainске mirovne pogodbe bi morala namreč šteti koroška plebiscitna komisija 6 članov, in sicer zastopnike Zedinjenih držav, Anglije, Francije, Italije, Avstrije (ki je v tem členu imenovana pred Jugoslavijo!) in naše države. Ker bi imel glasom mirovne pogodbe jugoslovenski zastopnik pravico glasovanja je v zadevah, tičočih se pasu A, avstrijski pa v onih, tičočih se pasu B in bi odločala absolutna večina glasov, je jasno, da bi bil naš položaj pri petih glasovih (Amerika, Anglija, Francija, Italija, Jugoslavija) mnogo ugodnejši nego je sedaj, ko je pri štirih glasovih absolutna večina mnogo težje dosegljiva, tako da je izid glasovanja večinoma odvisen od angleškega predsednika. Ne glede na to težko pogrešamo ameriško podporo, ki bi nam bila v naših pravičnih zadevah toliko kot gotova.

Popolna odsotnost Zedinjenih držav pri koroškem plebiscitu je posledica dejstva, da predsednik Wilson kljub skoro nadčloveškim naporom doslej še ni mogel doseči ratifikacije mirovne pogodbe v senatu Zedinjenih držav, vsled česar je moral on in vsa oficijelna Amerika vsaj navidez začasno opustiti skoro vsako sodelovanje v evrop. zadevah, torej tudi pri koroškem plebiscitu. Zanimivo je razmišljati o vzrokih, ki so dovele ameriški senat do tega, da je desavuiral predsednika Wilsona. Brezdvomno je igral že pred vrtnitvijo predsednika v Ameriko v tem oziru veliko vlogo odpor ameriških merodajnih krogov proti nemodernemu načinu mirovnih pogajanj in osobito proti Wilsonovi popustljivosti v kardinalnih točkah njegovega lastnega evangelija. Še večjega vlogo so najbrž igrali materialni interesi ameriške veleindustrije, ki ji Wilsonova "Liga narodov" nikakor ni bila povšeč. Tudi ameriška notranja politika je močno vplivala na razvoj položaja, kakršn je sedaj in ki bi ga bil morebiti Wilson mogel preprečiti, da mu tega ni onemogočila zavratna protivnica: bolezen.

Ker utegnemo zanimati izjavljaju gosp. F. W. Romana tudi naše kroge, jih z njegovim dovoljenjem predajem tu v glavnih potezah slovenski javnosti. Zelo umljivo mi je — je rekel ameriški publicist — da je postopanje našega senata napravilo v Evropi in osobito v Jugoslaviji mučen vtis. Skušal bom obrazložiti momente, ki se morejo smatrati kot podlaga politiki ameriškega senata, ne pričakujem pa, da bi vaš narod mogel našim narodnim zastopnikom na podlagi mojih izjavjanj odpustiti udarec, ki so ga zadali njemu in mirovni stvari s tem, da so v zadnjem trenutku zapustili svojega voditelja. Izrek: "Tout comprendre e est tout pardonner" vtem slučaju ne velja.

Amerika je vstopila v vojno iz idealnih in iz materialnih nagi-

bov. Dočim so se za materialne vzroke zanimali predvsem kapitalisti in mogotei, je narod izvedel le za idealne povode ameriškega pohoda v Evropo. Vedno in vedno se mu je ponavljalo, da morajo Zedinjene države rešiti demokracijo sveta, da bo ta vojna zadnja vseh vojev, da bo vojna ubila samo sebe...

Dasi je pa že od početka na podlagi teh nazorov velika večina ameriškega naroda simpatizirala z narodi Sporazuma, je v prvih mesecih vojne le malokdo v Ameriki veroval v možnost, da bi se Zedinjene države kedaj aktivno udeležile vojne. Osobito so hoteli veletržci za vsako ceno vzdržati nevtralnost Amerike, ki je na ta način mogla trgovati z obema vojujočima se strankama. Kakor veste, je takoj v začetku vojne ameriški kongres energično protestiral proti blokadi Nemčije s strani Anglije, ki je onemogočala izvoz ameriškega bombaža v centralno Evropo.

Polagoma pa so se razmere izpremenile tudi za materialiste. Blokada centralnih sil je postajala vedno bolj učinkovita in trgovina je evela skoro izključno z državami. Sporazuma, ki so kupovale večinoma na kredit. Čim bolj je pa rasel dolg antantnih držav, tem jasnejše je postajalo ameriškem kapitalu, da morajo države Sporazuma dobiti vojno, ako naj morejo ta dolg sploh kdaj poplačati. Prav ko je bilo pri mogoteh ameriškega velekapitala dozorelo naziranje, da bo treba aktivno podpirati države Sporazuma, da ostanejo zmagovalke, je storila Nemčija veliko taktično hibo s tem, da je proglasila brezobzirni podmorski boj. To je zedinilo ameriške idealiste in materialiste — in vojna napoved Amerike je postala gotova stvar.

Amerika je z orožjem razmeroma malo posegla v gigantski boj obel sovražnih si skupin. Njena moč pa je vendar postala indirektno odločilna v moralnem in materialnem oziru. Poleg ameriških rezerv v moštvo, orožju in denarju, je na množico v centralnih državah močno vplival ameriški idealizem. Ne le v Ameriki v državah Sporazuma in nevtralnih državah je vsled odločitve ameriških vodilnih krogov prišlo ljudstvo do prepričanja, da je pravica na strani Entente, tudi v osrednjih državah je jel narod dvomiti o pravičnosti svoje stari. Skoro odločilno je v tem oziru vplival predsednik Wilson s svojimi štirinajstimi točkami, ki so objubljale mir na zemlji vsem ljudem dobre volje. Wilsonov manifest je osob. na širše mase nemškega naroda, a nudi na avstrijske narode skoro odločilno vplival in moglo bi se skoro trditi, da je vzel osrednjim državam zadnji ostanek odporne sile.

Tako je prišlo do premirja, nemški militarizem je bil zdrobljen in ves svet je bil uverjen, da bodo Wilsonova načela postala dejstvo. Wilsonov vpliv je bil osobito v početku mirovne konference, zelo velik. Polagoma pa je jel pešati in to je bilo prvo, kar je Amerikance osupnilo. Točka za točko Wilsonovega programa se je odkrnila od mirovne stave. Wilsonova popustljivost v načelnih stvareh je postajala vedno bolj neumljiva. Diplomatsko slepomišje po starokopitnih vzorih, zapostavljenje ljudskega zastopstva in časopisja, vse to je neugodno vplivalo na ameriške merodajne kroge.

Vendar je bila ob Wilsonovem povratu v Ameriko še velika večina ameriškega ljudstva mnenja, da bo senat mirovno pogodbo ratificiral. Z drugimi besedami: A-

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. avgusta 1920 skupna izplačana podpora \$1,794,317.86.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Math Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: Frank Opeka, 26 Lenox Ave., North Chicago, Ill.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: John Dečman, Box 168, Forest City, Pa.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620 — 10th St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompore, 9206 Commercial Av., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave., West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 8205 National Av., West Allis, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 719 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Bugar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

merikanci niso bili protivni besedilu in duhu mirovnega instrumenta.

Toda oglasila se je komercialna skupina. Tej ni bilo všeč, da tvori "Pakt lige narodov" (The Covenant of the League of Nations) podlago mirovne pogodbe. Po mnenju te skupine ne gre, da bi morala Amerika v svojih bodočih mednarodnih sporih poslušati inernacionalni tribunal, kjer bi tujei odločali o ameriških pravicah. To bi nasprotovale tudi Monroejevi doktrini, o kateri imajo Amerikanci seveda zelo različne pojme. Ti pojmi se predvsem zelo razlikujejo od razprav, ki jih je imel Monroe sam. Senatorji, ki se protivijo ratifikaciji mirovne pogodbe, razumejo Monroejevo doktrino tako, da imajo zedinjene države pravico, povsod in vselej delati, kar se jim zljubi. To velja predvsem glede Mehike, kjer čuva komercialna skupina, osobito petrolarji in kovinarji, mogočne interese. Da pridružijo Zedinjene države zvezi, ki naj bi čuvala pravico na svetu, potem bi se po mnenju veleindustrijev zmanjšale njih šanse v danem slučaju okoristiti se s tujim bogastvom. V Evropi je morebiti manj znano, da imamo v Zedinjenih državah močno skupino, ki trdi, da je treba "z Mehiko pomesti". Sploh se nahaja vsa dežela v nekaki krizi požrešnosti, hlepenja po bogastvu. V zgodovini naše republike se ne poznamo sličnega razmaha egoizma. Reakcionarna povodenj je preplavila vse.

Nadaljni vzrok, zakaj senat zadržuje ratifikacijo mirovne pogodbe, je ta, da bi to ratifikacijo rad poveril prihodnjemu predsedništvu, ki bo, kakor se splošno sodi, republikansko. Politika sama na sebi igra sploh močno vlogo v celi zadevi. Že med vojno so skušali Wilsonovi protivniki diskreditirati vse, kar je bilo s predsednikom v zvezi. Pri tem grede tako daleč, da jim sploh ni za stvar, ampak le za sebo, ki jo pobijajo.

Numerična moč te komercialne in industrijske skupine je razmeroma neznatna, toda njena finančna sila je ogromna. Skoro vsi večji časopisi se nahajajo pod njenim vplivom. Vendar bi tudi kapitalistična moč ne bila v stanju, zlomiti voljo Wilsonovo, da se niso proti njemu združile še druge komponente, ki dajo s kapitalizmom vred vsekako močno rezultanto.

Predvsem je irski pokret protiv predsedniku, o katerem misli, da je Angliji naklonjen, ker pri mirovnih pogajanjih ni mogel dovolj podpirati irskih težanj. Tudi močna nemška struja deluje v Ameriki proti Wilsonu. Ker se je predsednik z vsjo silo zavzel za jugoslovenske težnje v reškem vprašanju, ima proti sebi tudi ves italijanski življenj in vpliv v Zedinjenih državah. Slednji so proti njemu tudi vsi idealisti, ki vidijo, da novi mir ni prinesel pravice na zemlji, ampak nasprotno; vsi ti idealisti, in njih je veliko, se vidijo ogoljufane za svoje upe in pripisujejo vso krivdo predsedniku Wilsonu.

Dočim zahteva senator Lodge, glavni protivnik Wilsonov, da bi

trebalo mirovno pogodbo "amerikanizirati", delajo kapitalisti, nacionalisti, imperijalisti in celo mnogi bivši somišljeniki Wilsonovi kar našelno proti njej, ker jo smatrajo za neskladno s svojimi interesi in načeli.

Čisti idealizem ameriškega ljudstva, ki je bil v stanju poslati milijonsko vojsko čez morje v boj za demokracijo, se je umaknil nejasnim pojmom, ki jih vsak trezno misleč Amerikanec že danes obžaluje. Dokler se ti pojmi ne razjasnijo, ni upati, da bi Zedinjene države mogle ratificirati mirovno pogodbo v njeni sedanjih obliki. Že sedaj pa je gotovo, da je Amerika z nerodno roko izbrisala najlepšo avreolo, ki so jo narodi hoteli kedaj zašrtati okoli glave tujega jim voditelja v boju za resnico in pravico.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec avgust 1920.

ASESMENT 8-20.

Dr. št.	Plačali na ases. 8-20
1	542.74
2	181.68
3	137.08
4	186.73
5	578.59
6	139.36
7	23.79
8	87.51
9	335.31
10	67.57
11	258.95
12	156.30
13	31.96
14	76.86
15	78.86
16	64.75
17	11.89
18	570.16
19	439.45
20	402.18
21	83.32
22	179.16
23	120.69
24	19.78
25	151.61
26	119.44
27	174.41
28	167.12
29	287.75
30	61.10
31	63.66
32	128.62
33	67.01
34	349.86
35	73.49
36	123.95
37	230.76
38	87.80
39	121.48
40	209.08
41	133.24
42	96.98
43	247.47
44	65.05
45	184.10
46	30.67
47	252.86
48	125.80
49	182.02
50	84.48
51	31.43
52	128.33
53	5.98
54	119.24
55	60.28
56	82.10
57	62.92
58	220.55
59	240.50
60	89.83
61	218.75
62	238.08
63	43.56
64	24.04
65	67.34
66	63.73
67	138.30
68	53.35
69	158.17
70	31.17
71	178.67
72	122.42
73	187.48
74	50.39
75	92.74
76	29.51
77	81.21
78	5.59

101	65.20
102	111.22
103	86.32
104	79.49
105	138.97
106	38.43
107	83.54
108	64.25
109	111.40
110	76.15
111	41.76
112	126.71
113	26.24
114	51.51
115	189.72
116	45.77
117	50.68
118	71.89
119	25.09
120	107.26
121	67.76
122	17.49
123	6.45
124	180.57
125	82.98
126	39.97
127	40.03
128	121.68
129	48.81
130	42.16
131	32.68
132	145.66
133	44.49
134	112.69
135	58.18
136	70.16
137	89.19
138	92.72
139	81.53
140	14.23
141	115.08
142	56.58
143	18.62
144	33.81
145	23.09
146	292.16
147	204.75
148	64.28
149	36.28
150	53.00
151	10.00
152	70.97

Skupaj \$15,376.75

\$7.50 nagrade v denarju, za 10 pa \$15.00, osiroma \$1.50 za vsakega. To je še lepa svota, katere vam ne nudi tudi ne kakva velika angleška podporna organizacija.

NAGRADE V MLADINSKEM ODDELKU:

Prva nagrada za društvo \$15.00 za pridobitev največ članov do 31. dec. 1920. Druga \$10.00, tretja pa \$5.00. Tudi imena teh društev bodo vpisana v Zlato knjigo K. S. K. Jednote.

Dalje dobi vsak tajnik krajevnega društva 10c (deset) za vsakega novega člana; najsiže iste sam privede v društvo, ali kdo drugi. Ta nagrada je malo priznanja za delo tajnika, ki ga ima pri poslovanju Mladinskega oddelka. Za ustanovitev novih društev so v veljavi tudi še vse stare nagrade.

Kako so Česnodolci čakali regenta.

Ko so prinesli časniki poročilo, da se regent na svojem potu iz Ljubljane v Maribor ne ustavi nikjer drugje kakor v Celju, so vzeli Česnodolci in njih inteligenca, po domače imenovane škrije, to vest s tiho resignacijo na znanje. Resignacije so se bili v teku dolgih let že privadili, kajti Česnov dol stoji pri vsaki priliki na prvem mestu, če se začne od zadaj. Toda reč se je zasukala drugače. Prišla sta glavar in komisar

bilo treba ob sedanjih priliki imeti na svoji strani, liberalci so bili itak gotovi.

Župan je torej to pot prekosil samega sebe. Mlajev, kakršnih še niso videli Ljubljancani, je dal iz svojih gozdov, pregovoril in naprosil vaščane, da so okrasili svoje hiše, dekleta so pletla vence in fantje so postavljali mlaje noč in dan. Kar čez noč je stal Česnov del onega zgodovinskega dne okrašen kakor kmetska nevesta.

Glavna stvar pa je prišla šele zdaj. Določiti se je moral prostor, kjer se regent ustavi. Sestavila se je komisija in se podala "na lice mesta".

"Tukaj bo najbolje," je dejal prijatelj gostilničarja Peregrina in pokazal prostor pred Peregrinovo gostilno.

"Seveda, kar v gostilno ga peljimo!" ga je zavrnil drugi, ki ga je sree nemaro vleklo bolj h gostilničarju Francelinu.

"Tukaj pod znamenjem je najugodnejši prostor; sredi vasi je, vidi se daleč naokoli," je menil tretji odbornik.

"Kaj pa misliš!" ga je nahučal župan. "Pred znamenjem Materje Božje vendar ne moremo sprejemati pravoslavnega regenta."

To je uvidela vsa komisija in zbral se je prostor na dvorišču gostilničarke Slapnice.

"Tukaj smo lepo v zatišju; se povoziti nas ne morejo, ker smo

gane, vse čaka napeto drugega voza z regentom.

Toda kaj je to?! V vozu se nekdo obrne, začudeno pogleda zbrano ljudstvo, prijazno pokima in pozdravi z roko in — ni ga bilo več!

"To je on! To je on!" je zasumelo med ljudstvom.

Odborniki pogledajo drug drugega, župan stoji osupljen, reklieci s šopkom za utrne solzica in vsakomure se bere z obraza, da ne ve, ali bi se jokali ali jezili ali smejali.

Za prvim avtom so prišli drugi vozovi in šolska mladina si zdaj ni dala vzeti veselja in je krepko in vztrajno pozdravljala vse vozove, tudi one ki so bili prazni.

Grenko je bilo pivo, ki ga je nato nastavlil gostilničar Vrtnik, grenko je bilo v resnici, toda stotisočkrat bolj grenke misli so navdajale odbornike.

Predolgo bi bilo navajati različne hudomušne opazke in opombe. Primerjali so celo svetopi-semskim devicam, ki so čakale ženina! Vzrok blamaže je bil zdaj župan, zdaj glavar, zdaj prostor.

Dokler je ni pogodil, župan "Vrag ga vzemi," je rejal, "prednika! To nam je nalašč narredil on, da se ni ustavil regent."

In od iste ure in od iste minute je postal socialist.

A. Pajek.

SKUPINA DELEGATOV IN GL. ODBORNIKOV XIV. KONVENCIJE K. S. K. J. V JOLIETU, ILL. Spredej v sredini stoji ustanovnik in častni član Monsignor Jos. F. Buh.

Prejemki tekem meseca avgusta 1920	
Prejeli od društov	\$15,376.75
Obresti	2,776.88
Najemnina	40.00
Povrnjeni strošek posojila H. Hiller	226.25
Bonus obveznic in poroštev	281.50
Dobiček pri nakupu obveznic	515.00
Skupaj	\$19,216.38
Izplačali	\$718,012.57
Upravni stroški in stroški v zvezi s konvencijo	\$10,091.349
Preostanek 31. avg. 1920	\$707,921.18
Joliet, Ill., 3. sept. 1920.	
JOSIP ZALAR, gl. tajnik.	

Nagrade K. S. K. J. NAGRADE V ODRASLEM ODDELKU ZA DRUŠTVA SO:

Prva nagrada \$25.00 za pridobitev največ članov do 31. dec. 1920.
Druga nagrada \$15.00; tretja pa \$10.00. Imena teh društev bodo vpisana v Zlato knjigo K. S. K. Jednote.
Dalje je določena posebna nagrada \$2.50, osir. \$5.00 za vsakega člana (10c), ki pridobi v tem času 5, osiroma 10 novih članov.
Nova, ali posebna nagrada, v veljavi od 1. julija dalje je pa še \$1 za vsakega novega člana (10c). Ako dobi torej kak član 5 novih članov, bo prejel od KSKJ.

in prinesla črno na beleu, da se regent ustavi tudi v Česnovem dolu, če ga bo ljudstvo pričakovalo. Da ga pride ljudstvo čakati, o tem ni moglo biti dvoma, če župnik to oznanja, če učitelji pripeljejo školsko dečo in — če ne pojde dež!

Teh "če" je sicer videli ahalo preveč, ali njih vrsta ni izžrpana, kakor se še pokaže. Toda Česnodolec niso delali nobenih skrbi, saj to, kar človek želi, zelo rad verjame.

Začelo se je delo. Samo tri dni časa, delavnih rok premalo, kmptom je ležalo pokošeno seno že dva tedna na travnikih, vsak dan enkrat dež.

"Kaj bo, kaj bo!" so tarnali vaščani.

Pa je župan vzel zadevo v roke. Česnodolski župan ni sicer izmed najbolj vljudnih in najbolj pridnih županov, ne, narobe, od prejšnjega glavarja je imel celo pismeno uradno spricvalno v rokah, da je "višek zanikarnosti". To so mu Česnodolci zelo zamerili, namreč glavarju. Na župana zabavljati smejejo namreč samo njegovi občani in nihče drugi.

Ali župan je bil ravno pred pred kratkim napravil dobro taktično potezo: Škofa, ki je prišel birmat v Česnov dol, je šel v imenu občine pozdravit! To so mu sicer liberalci hudo zamerili, češ, šel je med klerikale. Toda verno ljudstvo je bilo, z županom zadovoljno, in baš to ljudstvo je

za voglom," je pritrtil bojazljiv odbornik.

"Kako ga pa ustavimo!" je vprašal nekdo. "Ali mu zapremo pot z vencem, ali mu postavimo fante na konjih na cesto, ali kako mislite?"

"Kar hlode navalimo na cesto, ne?" se je smejal župan. "Saj imamo vendar od vlade črno na beleu, da se pri nas ustavi! Torej brez skrbi."

To je bilo logično in je odsekalo vse nadaljne predloge in navsvete.

Prišel je slavnostni dan. Meglica se je izginila in zasijalo je zlato solnce sem čez Limbarsko goro. V Česnovem dolu je bilo kakor pri uljniku pred rojem. Zbrala se je inteligenca s cilindri, prišle so gospice iz grada v narodni noši, kar se jim mora posebno šteti v zaslugi. Šolska deca je prikorakala strumno pevajoč "Lepo našo domovino" in "Naprej zastava slave", prikorakali so gasilci, prilitelo je ljudstvo iz bližnje in daljne okolice, kajti tukaj se bo regent gotovo ustavil, tukaj da bo moč videti od blizu.

Toda zopet je prišlo drugače. Začul se je zvok gasilske trobente znamenje, ga se bliža prvi avto.

V prvem avtu naj bi bila sedeča dvorni maršal in glavar, tako je bil glavar sam napovedal. Čisto tiho toda zelo naglo pridri avto izza vogla, nihče se ne

DRŽAVA CALIFORNJA NAPOVEDALA BOJKOT ANGLEŠKIM TRGOVCEM.

San Francisco, Calif. 12. sept. Iz simpatije do mučeniškega župana Terence Mac Swingy v Corcu na Irskem, ki se postvi v zaporo že cel mesec in bliža smrti, se je vršilo zadnje dni v raznih mestih države Californija več protestnih zborovanj. Na teh zborovanjih se je sklenilo vzpizoriti splošen bojkot pri nakupovanju blaga importiranega iz Angleške. To agitacijo bo neka tukajšnja patrijotična organizacija skušala razširiti tudi po drugih ameriških mestih in državah.

PREMETENI GRŠKI IMPOR-TERJI.

New York, N. Y. 10. sept. — Agentje justičnega departamenta so danes v tem mestu aretirali 3 grške trgovce, ki so se na pretkani način bavili z importacijo blaga. Aretiranci so: George D. Ptesiotri, Geo. Bronges in A. J. Dritsar, vsi uradniki neke grške importne družbe. Navedenci so zadnji importirali samo dve vreči kave. Število vreč so pa na tovrnem listu pretvorili na 2200 in popravili ime ime blaga na sladkor. To pošiljatev so zatem zavarovali za veliko svoto, ter potom ponarejenih računov ter tovrnih listov ogoljufali razne banke za \$225.000.

Kanonik Hribernik f. Iz Brslavice poročajo: Danes dne 17. avg. je tu umrl fastni kanonik in dekan g. Hribernik R. I. P.

Umrli je 15. avg. v Ljubljani policijski uradnik Rudolf Bizjak po večletni bolezn. Pokojnik je bil med tovariši zelo priljubljen. N. v. m. p.

Umrli je dne 12. avg. v Retjah pri Loškem potoku tamošnji trgovec in posestnik Alojz Ivančič. N. v. m. p.

Smrtna kosa. — Dne 1. avgusta je umrl v Št. Jerneju na Dolenjskem občezani posestnik in usnar Jože Brule v 75 letu starosti. Zapušča sina Josipa ml. in 4 hčere. R. I. P.

Umrli je dne 28. julija po dolgi in mučni bolezn. znani posestnik valjenega mlina na Viču pri Domžalah Franc Majdič, v 79 letu starosti. R. I. P.

Na ljubljanskem trgu se je smrtno ponesrečil trgovec Adolf Kogler iz Poljan. Postalo mu je slabo in je padel, pri čemer se je udaril ob kandelaber cestne svetilke. Došli zdravnik je mogel ugotoviti le smrt.

Umrli je dne 15. avg. g. Pančar Gregore, župnik pri sv. Vencesu pri Slov. Bistrici N. v. m. p.

Umeščen je bil 16. avg. novi kanonik ljubljanskega stol. kapitlja, višji šolski nadzornik in honorarni profesor na ljubljanskem vseučilišču dr. Mih. Opeka. Obredje je izvršil knezoškof dr. A. B. Jeglič.

Op. uredništva "Glasila". Znan pisatelj in pesnik dr. Mihael Opeka je brat II. podpreds. naše K. S. K. J. sobr. Frank Opeka v North Chicago, Ill. — Čestitamo!

Deputacija ameriških Slovencev na Orlovskem taboru v Mariboru se vrne danes dne 18. avg. v Ameriko. Njihovo bivanje med nami je vžgalo v naših srečih novega poguma za delo v orlovski organizaciji. Težkim sreem se poslavljamo od njih. Izrekamo iskreno zahvalo za izvrstno pomoč v boju za orlovsko misel, ki nas bo vezala v trajnem, zvestem prijateljstvu. Kličemo deputacijo! Srečno pot! Prvemu ameriškemu Orlu: Bog živi! — Orlovska zveza.

Sokolske surovosti na Bledu rode svoje posledice. Češkoslovaški zastopnik in Ljubljani se je pritožil na Češkoslovaško vlado, istotako so se Francozi pritožili na svojo vlado in v Belgrad na regenta, liberalni minister Davidovič se zgraža nad toliko podivjanostjo, podivjani Sokoli na Bledu s svojimi žendarskimi zaščitniki pa so, dobili zaslužen kazni. Dvojni hotelir, starosta "Sokolov" g. Tome, ki se je ovkovečil svoj čas z grdo in skrajno krivično gonjo proti uglednemu zdravniku dr. Benediku, ki je med vojsko kot štabni zdravnik več naših ljudi rešil pred fronto, kot ves propali blejski liberalizem, ta galantni starosta hotelir je dobil 14 dni zapora. Njegov najboljši pomagač pri umazaniji z dr. Benedikom, žandar Rakovešek (ali kako se že piše), je bil prestavljen na oddaljeno mesto in podrejen vodstvu drugih, poleg tega je bilo obsojenih še 18 Sokolov in sokolicev, ki so se postavljali z gnojnic in palicami, tulenjem in rjovenjem po Bledu. Liberalni listi, ki mislijo, da je sokolska surovost in nasilje pred Bogom in državo zaslužno delo, so vsi iz sebe nad pravico, ki je zadela razgrajče. Sokolski skrunilec razpel in redovništva so lahko ponosni. Čudno se nam pa zdi, kako morejo blejski starši, imajo še trohico vere in poštenja v sebi, puščati svoje sinove in hčere v to sokolsko propalost.

Amerikanski Jugoslanci za Jugoslovansko Matico. Med našimi rojaki, toliko v južni, kolikor v severni Ameriki vlada veliko zanimanje za Jugoslovansko Matico. Slovenska Narodna zveza v Clevelandu, Ohio je priglasila: že 4. aprila t. l. svoj pristop ter poslala 100 dolarjev kot članarino. Obenem je prijavila 15 članov, kateri so plačali vsak po 1 dolar članarine. Ta dar je spremljalo zelo prišerno pismo, v katerem ameriški rojaki navdušeni pozdravljajo ustanovitev Jugoslovanske Matice ter ji obljubljajo svojo pomoč. Goričanec naša zveza je poslala pozneje še 5 dolarjev in nas ravnokar obvešča, da je poslala še 1000 K kot dar gosp. Vinko Bonača, mesto ven-

ca na grob pok. očetu. "Jugoslovanska Narodna obrana" odsek "Slovenija" v Buenos Airesu v Argentini je tudi že poslala svoj prispevek in sicer 56 sev. amer. dolarjev ter pozneje zopet 23.36 dolarjev, njeno glasilo "Jadrin" pa ima stalno rubriko "Jugoslovanske Matice", kjer poroča o njenem delovanju in širi propagando zanjo med svojimi rojaki. Tako naši bratje v Ameriki. Da mi ne smemo zaostati za njimi bi bilo odveč pripomniti.

Za Borštnikov spomenik: Pododbor "Udruženja gled. igralcev SHS" v Ljubljani namerava postaviti svojemu članu, velikemu slovenskemu umetniku pok. Ignaciju Borštniku primeren spomenik in sicer pokojnikovo oprsje v atrij dramskega gledališča v Ljubljani. Udruženje se tem potom obrača do vseh svojih članov, prijateljev in ljubiteljev gled. umetnosti s prošnjo, da bi pripomogli z denarnimi prispevki ter otvarja z današnjim dnem posebno rubriko v ta namen. Dolej so darovali: Neimenovani 1000 K. R. P. 25. K.

Mednarodna komisija za razmejitve Jugoslavije in Avstrije je izdala v nemškem, francoskem in slovenskem jeziku sestavljen razglas na obmejno prebivalstvo. Razglas je podpisan po angleškem polkovniku Cravenu kot predsedniku komisije, majorju Steyererju in jugoslovanskem komisarju generalu Pliveliču in se glasi v svojem slovenskem delu: Komisija za razmejitve med Avstrijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev naznanja prebivalstvu prizadetih krajev, da je po določilih st. germanske mirovne pogodbe, člen 29. njena naloga edinole ta, da določi na terenu (v naravi) meje, opisane v navedeni pogodbi. Komisija torej ni kompetentna, da se bavi z ureditvijo vprašanj privatnopravnega ali narodnostnega značaja. Komisija je smatrala za potrebno, da se to prebivalstvu prizadetih držav ne znanje z ozirom na razne prošnje, ki so došle komisiji od strani prebivalstva. Maribor, 16. avgusta 1920. General Ante Plivelič, komisar kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

VPAD MADŽAROV V PREKMURJE.

Maribor, 4. avgusta. Med časom, ko je znani prekmurški župnik Klekel pripeljal Prekmurce v Maribor na orlovski tabor, so vdrle madžarske tolpe na dveh krajih v Prekmurje, in to pri Hodošu, zadnji prekmurški postaji, kjer so napadli naše straže in je tamošnje prebivalstvo, po večini protestantske vere, madžarskim tolovajem pomagalo. Ob istem času so vdrli tudi pri Pucenci, to je eno postajo od Murske Sobotice, kjer so napadli naše orožnike. Okoliško prebivalstvo pod vodstvom protestantskih duhovnikov, je Madžarom pomagalo in je prišlo do streljanja. To sodelovanje prebivalstva se tolažila kot nevolja nad vojaškimi nabori, ki se sedaj tamkaj vrše. Tudi v Murski Soboti so bili tamošnji Madžari pripravljani na prevrat in na vkorakanje madžarskih tolp. Naši orožniki in vojaštvo so polovili te tolpe in jih spravile na varno. V Murski Soboti so bili zaprti trije madžarski odvetniki, in sicer dr. Pinter, dr. Gyory in dr. Semenič. Dva od teh sta bila obsojena na pet dni, eden pa na deset dni. Župnik Klekel pozivlja v današnji izdaji "Novin" vlado, da odstrani iz Prekmurja vse liberalne učitelje in jih nadomesti s krščanskimi. S to zahtevo župnika Klekela baje soglasna tudi civilni komisar. — "S. N."

Veliko neurje na Trški gori. V sredo dne 4. avg. okrog 5. ure popoldne je prišlo veliko neurje na Trško goro pri Novem mestu. Nenadoma je prihrul neznanjski vihar, ki je sipal kakor gramoz debelo točo po vinogradih. V par sekundah je bil na vzhodni in južni strani Trške gore docela uničen letošnji vinski pridelek. Po ostalih vinogradih trškoorskih in po Grčevju je škoda manjša. Seveda je vihar povzročil tudi sicer mnogo škode: podiral je kozole, odnašal strešje, ruval drevesa, otreščal sadje. Stari ljudje pripovedujejo, da že od leta 1873 ni bilo tako pogubne vihare nad šempetersko okoličje.

na najeta stanovanja, in jim naznala — vagono v Dravljah. Dva sta se rešila s tem, da sta takoj z visokimi deložni pristopila k stanovanjski zadrugi, tretji pa je ostal trmast. Ko bi se osrednjaja vlada vršila tako odločne odredbe proti milijonarjem, bi bilo kmalu draginje konec.

Za sorodnike padlih. Ministrstvo za promet je dovolilo začasnno četrtinsko vožnjo po vseh železnica onim ožjim sorodnikom leta 1914 do 1918 padlih vojakov, ki nameravajo posejiti njihove grobove, napraviti jim spomenike ali prenesti njih kosti v rojstni kraj. To ugodnost pa uživajo samo oni, ki dokažejo, da plačujejo manj kot 13 dinarjev neposrednega davka.

Maribor. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, namerava otvoriti v velikih prostorih trgovine Pirchan v Mariboru, veliko trgovino že železino graška trdka "Greinitz" z več 10 milijoni kapitala in z nad 100 nemškimi uradniki. Občinstvo v Mariboru in okolici smatra to kot atentat na Slovenstvo, ker je jasno, da hoče ta velenemška trdka izrabiti ugodno konjunkturo v naši državi in izsesavati naš kapital v tužino. Končno pa pomeni to podjetje nevarnost za krepko se razvijajoče trgovstvo v Mariboru. Zdelo bi se nam čudno, ako bi krajevne oblasti in deželna vlada, izvršite te nakane dopustila. Velikanski prostori Pirchanove trgovine bi bili velika odpora silni stanovanjski krizi za lokale, ker bi se dalo iz njih napraviti več trgovskih manjših lokalov, kar bi bila znatna odpora za trgovce, ki se hočejo etablizirati v Mariboru. Občinstvo mesta Maribor zaupa v uvidljivost naših oblasti, da bodo preprečile to velenemško namero.

Ustreljen je bil v noči od nedelje na ponedeljek okoli 12. ure na Viču pred Vehovečo gostilno kovač Andrej Sušnik, doma iz Količevega. Kakor pripovedujejo, je stal pred gostilno. Mimo se je pripeljal biciklist, kateremu je rekel, naj gre spat. Biciklist je nato ustrelil in Sušnik je mrtev obležal. Orožniki so zaprli Ferdinanda Petka iz Podrečja, ki je šel pred tremi leti prišel iz Amerike. Pokojni Sušnik je bil zelo miroljuben in splošno priljubljen. Ravno 17. avg. je poteklo leto, odkar se je poročil.

Cerkveni rop. V Dolu pri Hrastniku je bila 11. avgusta t. l. proti večeru iz tabernakelja ukradena lepa monštranca s sv. Rešnjem Telesom vred. Tat je vlomil z nekim močnim orodjem in odtrgal ključavnico na vratih. Iskanje za tatovi in monštranco je ostalo do zdaj brezuspešno. Najbrž se je tat še isti večer odpeljal z monštranco proti Zagrebu, kjer je dovolj židov, ki trgovajo z ukradenimi stvarmi.

Nad Ribnico na Dolenjskem je 16. avg. ponoči divjala strašna nevihta. Strela je udarila v Križmanov skedenj prikapelici ob cesti v Hrvačo. Skedenj je pogorel do tal. Samo močnemu dežju je pripisati, da se niso vnele še sosednje hiše.

St. Jurje pri Grosupljem. Tu razsaja zelo huda griža. Umrlo je že veliko ljudi — mladih in starih. — Dne 15. avg. je umrla gospa Goršič roj. Kastelic, soproga trgovca in posestnika Jos. Goršiča. Pokojnica je bila zelo dobra in blaga duša. N. v. m. p.

Fr. Terseglav na potu v domovino. Dne 16. avg. popoldne je iz Zagreba došla telefonska vest, da je v Dubrovniku dospel transport jugoslovanskih ujetnikov iz Sibiriije, med katerimi se nahaja tudi urednik "Slovenca" g. France Terseglav. Po preteku šestih let bomo imeli zopet priliko, pozdraviti v svoji sredi našega tovariša in sodravnika, ki smo ga mi v uredništvu, kakor tudi naše organizacije težko pogrešali in ki ga je najtežje pričakovala njegova družina, Bog ga sprejmi v domovini!

Medvedko je ustrelila dne 2. avg. gospa Franja Jakilova, tovarnarjeva soproga iz Karlova, v Travnici nad Sodražico, v lovišču g. dr. Lovrenčiča. Gospa je šla proti 3. uri popoldne na lov srujaka, ko prilomasti iz gošča medvedka. Z dobro merjenim strelom jo pogodi gospa smrtno v vrat, na kar ji zada logar Anton Lavrič, ki je gospo spremljal, še en strel. Medvedka je šla po strehlih še kakih 40 korakov dalje

Z Goričkoga. — Srednja kmetiška šola se otvori v Gorici, italijanska seveda. Določena je za vsa "Julijsko Benečija." — Slovensko profesorsko društvo v Gorici je imlo dne 5. avg. svoj občni zbor "pri Maksu." — Strokovno nadaljevalno šolo za zidarje v Renčah je dovršilo letos 84 učencev (78 zidarjev, 2 mizarja, 2 kovača in 2 čevljarja). Bila sta dva tečajja, ki sta trajala šest mesecev. Solo vodi domači nadučitelj Vižintin, strokovni učitelj Ferlat. Uspeh šole je krasen. — V Mirnu se je končala 25. pr. m. tamošnja obrtno-nadaljevalna šola. Dovolilo jo je 71 učencev. Počevala sta nadučitelj Urbančič in strokovni učitelj Ferlat. Prihodnje leto se ustanovi tečaj za dekleta. — Na trgu v Gorici strahno grdo postopa s slovenski mi okoličani tržni nadzornik Resen (potučeni Režen), zato pa so okoličani kratkotalo nehali nositi pridelke na trg v Gorico. — Učitelja Alojzija Hreščaka so premestili Italijani iz Lokvu pri Sezani na Vojsko nad Idrijo. Protipremeščanju učiteljev, za kateri ni nobenega pravega vzroka, in proti kršenju šolskih zakonov strani okupacijske oblasti so bili podani protesti po učiteljskih društvih in pristojnih zastopih. Ako je učitelj količjak bolj agilen in delaven v prospeh šole in učiteljstva, pa je že nevaren in hitro mu italijanski oblastnik dokaže svoje pest.

Jugoslovansko trpljenje na Reki. — D'Annunzio je divjasko gonil Jugoslovane z Reke. Nobene ga obzira, nobenega usmiljenja. Jugoslava so na ulici domače italijanske podivjanje in vojak — arditni suvali, pretepali, opljuvali, potem so ga vlekli na kveturu, kjer so ga zopet mučili. Na policijo so bile pozvane jugoslovanske družine, kjer so dobile na log za izgon in propustnico. Ne propustnice je bilo zapisano, koliko svojih stvari sme stranka s seboj vzeti. Ko so izgnanci odšli je reška divjačina planila po stanovanjih in si razdelila vse, kar so jej morali Jugoslavi prepustiti. Mati z dvema malima otrokoma je lepo prošla, naj jej do volijo vzeti s seboj otroško obleko in perilo. V odgovor so jo sujali z nogami v rebra. Bedna žena je jokala in z njo otročiča, ali katekaga ne gane slavnega pesnika D'Annunzia. Niš pesniškega in več v njem, razbojništvu kraljuje v njegovem sreju. Tisti visoki oblastniki, ki pravijo, da predstavljajo Evropo, vsa taka italijanska grozodejstva mirno gledajo. Pa, saj je Evropa ščitila Turčijo ko je ta v Stari Srbiji natikal na kole naše ljudi, kaj naj bi ne ščitila zavezniške in velekulturne Italije!

D'Annunzio se pripravlja. — "Domovina" poroča iz Bakra, da je 6. avg. zopet letel nad Bakrom italijanski aeroplan in sicer v smeri proti Karlovcu. Na Sv. Kuzem so pripeljale italijanske čete mnogo vagonov bodečih in mnogo vojnega gradiva. Italijanske čete se noč in dan vežbajo v ostrem streljanju. Na Suškaku so fanatični Italijani prekrstili trg Petra I. v trg Vittorio Emanuele. 5. avg. se je pri Urinju približala naši obali italijanski motorni čoln in pričel streljati s strojnico. Naše straže so na ogenj odgovorile, naker se je čoln oddaljil. Ranjen ni bil nihče, toda zgoditi bi se mogla nesreča, ker se je v morju kopala deca in je bilo na morju mnogo ljudstva.

Hujskanje proti Jugoslovanski "Primorski Matici". Trst, 5. avg. V zadnjem času je bilo laško časopisje polno hujskajočih vesti proti jugoslovanski "Primorski Matici". In da sili laške mornarje, da morajo ali postati Jugoslavi, ali pa takoj zapustiti jugoslovanske ladje, na katerih so nemeščeni. V današnjem "Lavoratoru" pa izjavlja tržaška sekcija "Državne zveze pomorščakov" (Federazione Nazionale dei Lavoratori del Mare), da ji ni nič znanega o vseh starih in da je očividni namen onih vesti v časopisju, da bi se nahujškala zveza, da bi se vmešavala stvar, ki je nič ni briga Zveza je nepolitična in ne pojde nikakor na trnek tem bedastim nacionalističkim spletkam. Obenem poudarja Zveza, da se nikdar ni vmešavala v poslovanje "Primorske Matice", in poziva mornarstvo, naj pazi na take vesti in jih smatra za spletko brodo-

Soerjanem nisi so se danj casa opozarjali vlado na velikanske potrebnosti, ki vladajo v skladiščih javne aprovizacije. "Lavoratore" razkriva sedaj skandale in goljufige, katere" je tekem mesecev izvedel kapitan Bocuzzi, načelnik oddelka za moko, slanine in mast. Bocuzzi je znal organizirati veerizniško družbo, ki je razpečevala blago kar na vagono v Avstrijo in Čehoslovansko republiko. Sedaj so v tem oddelku konstatirali blagovni primanjkljaj za 5 milijonov lir, kakor tudi blagajniško diferenco 600.000 lir. Bocuzzi je bil pred vojno kapitan male ladjice Istrske paroplovne družbe, za časa vojne je junaško pobegnil v Benetke, postal vnet irredentist in po vojni zagrizen fašist. Vlada je odredila njegovo suspenzijo.

Iz Tolmina. Pred kratkim je dospela k nam tužna vest, da je naš bivši okrajni glavar Karl baron Hohenbuechel po dolgi in mučni bolezni dne 22. julija na svojem domovju "Gleifheim" na Tridentskem umrl. Pokojnik je služboval celo vojno kot okrajni glavar tolminski v Cerknem, kjer je delil okoli sebe le dobro. Vsak, kder je potrkal na njegova vrata, bil je uslišan. Begunci so imeli v njem pravega očeta. Dosti milijonov izredne podpore v denarju in živilih je med nje razdelil. Kdo drug na njegovem mestu bi jih gotovo ne, vsaj ne v taki meri. Tudi jih je mnogo, ki mu lahko iz hvaležnosti ohranijo trajni spomin, ker jih je — mnogokrat na lastno odgovornost — izpuli iz krepeljev grabežljive vojne furie in jim izposloval oprostitev in daljše dopuste. Da je bil tudi on med tukajšnjim ljudstvom priljubljen, dokazuje to, da je bil imenovan za svoje zasluge častnim občanom tolminske občine in še drugih občin tolminskega glavarstva. Pokojnik je zelo vzljudbil naše kraje in naše ljudstvo in je — lasi sam drugorodec — hrepeljno vedno le po Tolminu in njegovi "epi okolici." Ob počemu bivše Avstrije je bil prvi, ki je prisegel kot uradnik za Jugoslavijo in to je bil gotovo tudi vzrok, da dolgo ni maral sprejeti po laški oblasti ponujane mu službe pri generalnem komisarijatu v Trstu in se je v to odločil šele čez leto dni po dolgem prigovarjanju. Ločitev iz Tolmina je prav gotovo pospešujoče vplivala na njegovo srčno bolezen, ki je žalibog sedaj dopolnila svojo žalostno nalogo. Njegovi ostali soprogi iz znane radoljubne in narodne družine Pavličkove izrekamo povodom te nenadomestljive izgube naše odkrite sozaljje!

Laška črna roka. "Faseio Nazionale" v Trstu je razpisalo nagrado na glavo slovenskega narodnega poslanca dr. Čoka radi njegovega govora v Narodnem predstavništvu. V omenjenem govoru je dr. Čok razpravljal o dogodkih v Trstu.

V Trstu je bilo prebivalstva dne 1. maja t. l. 234.751.

Obsodba Radiča. — Zagreb, 4. avg. Danes ob 10. uri se je razglasila obsodba proti Stepanu Radiču, ki je vzbudila v vseh krogih meščanstva in kmetijskega prebivalstva velikansko zanimanje. Sodna dvorana je bila do zadnjega prostora zasedena. V sodbi se naglašalo, da je Radič roval proti naši kraljevini od prvega decembra 1918, ko se je razglasilo ujedinjenje, pa, do 25. marca 1919 in od februarja letošnjega leta pa do 1. marca 1920, ko "predsednik seljačke stranke. V obsodbi se navaja celo njegovo vceizdajniško delovanje, ki je stremilo za tem, da se odtrga en del, to so Hrvatje, iz združene naše kraljevine in da se osnuje samostojna hrvaška seljačka republika. Kot glavni dokument se navaja memorandum, ki ga je podal Wilsonu, obstoječ iz devetih točk, ki ga je izročil francoski misij. Radič je bil obsojen na dve leti, 6 mesecev ječe, postrlene s postom vsakga 1. decembra. Pri obsodbi ni bil v dvojnem razvozu ne Radič, niti njegova zastopnika. Državni pravdnik je vzel obsodbo Stepana Radiča na znanje. V celi dvorani med razglasitvijo obsodbe ni prišlo do nobenega incidenta in so poslušalci ob koncu razprave izrazili svoje zadovoljstvo s ploskanjem.

Italijanska vojska in vojna v Jugoslavijo. "Avanti", ki se tiska začasno v tiskarni "Epoca", piše: Italijanski vojak se ne bo bavil ne za Valono in za Šibenik, ker je

pravic do te zemlje. Noben tvoritelj italijanskega prepoda ni priključil Dalmacije v geografične in etnične italijanske meje. Vojna za to zemljo, ki je etnično in geografična jugoslovanska, bi bila osvobodilna in imperijalistična. Kdor računa na italijansko vojsko v slučaju take osvobodilne vojne, je nor ali pa je fantast.

Italijani se boje prihoda regenta v Dalmacijo. Vest o potovanju regenta Aleksandra v Dalmacijo je silno razburila italijansko vlado. Glasilo zunanjega ministra "Giornale d' Italia" pravi, da regent ne more obiskati Dalmacije, ker je še vedno sporno ozemlje, katerega okupacija je izročena Ameriki.

Ukaz o imenovanju podpisan. Belgrad, 18. avgusta. Danes dopoldne je podpisal regent ukaz o imenovanju nove vlade. Prisrsko je položil ramo novi ministru za notranje zadeve Milorad Drašković, Dr. Musički, ki je bil določen za ministra za konstitucio, je odklonil to mesto. Radikale kandidirajo za ministra za konstitucio sedanjega pravosodnega ministra Trifkoviča, na njegovo mesto pa dr. Peleša.

Narodno predstavništvo sklicano. Belgrad, 18. avgusta. Parlament je sklican na 25. avgusta. Na dnevnem redu je volivni zakon, ki bo rčen v dveh do treh dneh. Volitve predsedništva narodnega predstavništva so preložene na poznejši čas.

Vprašanje pokrajinskih vlad. Belgrad, 18. avgusta. Vesti neklih listov, da je že določena oseba poverjenika za notranje zadeve v Sloveniji, ne odgovarja resnici. Sicer pa vprašanje pokrajinskih vlad še ni rešeno in se bo rešilo sedaj, ko je sestavljena nova vlada.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je došel v Belgrad, kjer se je sklenila zveza med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Iz Belgrada se je odpeljal dr. Beneš v Rumunijo z istim namenom.

Naš poslanik v Budimpešti. — Belgrad, 18. avgusta. Za našega poslanika v Budimpešti je imenovan dr. Nilan Milojevič, ki je že došel iz Haaga.

Za člane Gospodarskega sveta v Beogradu so imenovani sledeči Slovenci: Ivan Knez, predsednik trgovske zbornice inž. Viktor Turnšek, ravnatelj urada za pospevanje obrti, Dragotin Hribar, podpredsednik Zveze industrijev, Karel Kobi, veletržec v Mariboru, Janko Jovan, ravnatelj Zadržno zveze.

Vračajo se. "Hrvat" priobčuje iz Beograda vest, da je vlada dovolila izgnanim generalom Salis-Sevisu, Laksi in Mihaljeviču povratek v Jugoslavijo. Ti generali so bili po osvobojeju izgnani, ker niso hoteli priseči zvestobe kralju in domovini. Zagrebška "Domovina" pristavlja: Čujemo, da so se dobri in nedolžni generali skesali in premislili ter da prinesejo s seboj prošnje Franka, Saehsa in Klöbucharica za povratek v Jugoslavijo in da bomo skoraj doživeli tudi to veliko srečo.

Poselski davek na Dunaju. Na Dunaju so uvedli občinski davek na posle, in sicer: gospodinjstva z eno samo služkinjo so davka prosta; gospodinjstva z 2 služkinjama plačajo 600 K davka, gospodinjstva s 3 služkinjami 1200, s 4 služkinjami 2400 K; ako je posel moškega spoja, se davek podvoji. Je pa na Dunaju 543.935 samostojnih gospodinjstev, od teh 500.642 družin nima nobene služkinje. v 53.293 gospodinjstvih imajo po 1 služkinjo, v 6867 po dve, v 2271 po več poslov.

Poselsko zavarovanje v Avstriji. Te dni je bil v Avstriji razglašen novi pokojninski zakon. Po tem zakonu ima brezpogojno pravico do prejemanja pokojnin vsak moški zavarovavec, ki je dopolnil 60 leto, ženske pa že s 55. letom. Zavarovalnine plačuje delodajalec; le ako ima zavarovavec na leto nad 40.000 K plače, mora sam plačati polovico, drugo polovico pa delodajalec.

Trst, 3. julija. Listi poročajo, da je poslanec Salvemini v petkovi seji poslanske zbornice v Rimu interpeliral ministrskega predsednika glede izpremembe uprave in postopanja naprav avtohtonim manjšinam v pokrajinah, ki jih bo Italija anektirala; ter glede načel, po katerih je admiral Mille doslej upravljal Dalmacijo.

Nemci in donavska konfederacija.

Vprašanje spojitve Avstrije z Nemčijo stoji še vedno v Avstriji v ospredju dnevnih razmišljanj. Revija "Das neue Reich" prinaša v vsaki številki kak donesek k problemu: združitve z Nemčijo ali pa priključitev k podonavski federaciji, ki jo propagira zlasti Francija. Kršč. soc. poslanec dr. Mataja razmišlja v "Muenchener Allgem. Rundschau" nepopisno revščino v Avstriji. On upa, da pride čas za spojitve in da se treba na to pripravljati, češ da je donavska federacija pristna francoska misel. Francija je razbila Avstro-Ogrsko na prigovarjanje Jugoslovanov in Čehov. Zdjaj pa išče nadomestek za staro monarhijo. Njegovo mnenje je, da ni bilo treba razbiti Avstrije, da pa je ravno tako nemogoče danes izreči se za donavsko federacijo. Popolnoma drugo stališče je grofa Voltolinija v kršč. soc. reviji "Das neue Reich" v zadnji številki z dne 15. avgusta. Razlogi, ki jih navaja za podonavsko federacijo so ravno danes, ko smo žuli dr. Benešove misli izrednega pomena. Kažejo nam sliko, kako se je brez nas nekaj kuhalo, kar pa zdaj sami iz lastne uvidevnosti na češko pobudo — izvršujemo, ne da bi bili hlapeči entente.

Matajevo odklonilo in Voltolinijevo pritrdilo stališče je bilo gotovo dano, še predno so bolj ševiki zrahljali versaillesko pogodbo do temeljev. Pod naslovom: "Kaj se zmože avstrijskemu ljudstvu? izvaja Voltolini sledeče:

O spojitvi z Nemčijo vladajo v Avstriji še vedno popolnoma nejasni pojmi. Zdi se, kakor da nima nihče dovolj poguma in bi avstrijskemu ljudstvu končno vendarle enkrat nalil čisto resnico, da se pri sedanjih razporeditvi politične moči ne da združitev izvesti in da pri tem tudi ostane. Toda v Avstriji niso samo zamolčali pravih dejstev, nego so se potom časopisja dejstva naravnost potvorila. Nepotrebno je spominjati na to, da so si v tem plemenitem stremljenju podali socialisti in Vsenemci roke. Do čim hočejo prvi potom združitev ugotoviti svojo gospodovalsko moč, ker bi se spojili s sorodno vladajočo setranko v Nemčiji, delajo Vsenemci svojo propagando glede združitve kar na povelje iz Berlina, kjer hočejo izrabiti idealizem tolkerih "neumnih Avstrijev" s tem, da jih uporabijo kot "nadomestek" za izgubljene pokrajine na vzhodu in zapadu.

Ententa da je vsenemško igro že davno spregledala. Pred nedavnim časom je pisal najrazširjenjši švicarski list "Neue Zuer. Zeitung": "Kar je Nemčija zgubila v vojni so le kraji z deloma prav neljubim prebivalstvom: na vzhodu Poljaki, na zapadu pa Valonci, Alzačani, Lotringinci. Nasprotno pa je pokrajina med Bodenseem in Litvo s svojimi do brosrnim prebivalci prav tuden nadomestek." More pa li kdo v Avstriji resno verjeti, da ne bo ententa, ki je ravno z vojsko hotela zmanjšati moč Nemčije, prepredila to nadomestilno politiko?

Oficijelno stališče entente v vprašanju spojitve je znano: ona vstraja trdno pri členih versailleske in saintgermanske pogodbe, ki spojitve absolutno prepovedujeta.

Toda — pravija propagatorji za združitev — ententa ne vstraja pri črki in se bo že dalo z njo govoriti. A ravno to je za največja laž, ki jo širijo med avstrijskim ljudstvom. Ententa ima prevelike gospodarske interese, nego da bi kdaj sploh mogla dovoliti združitev. Njeno stališče da je tako, da more Avstrije, če potrebujejo zaslombo v velikem gospodarskem območju, le to nuditi samo v podonavski konfederaciji nasledstvenih držav. Tudi s te strani puste avstrijsko ljudstvo v temi, zakriva se mu, da je donavska konfederacija trdna točka v celotni ententini politiki in da je doslej oviral njeno udejstvitev edinole odpor Čehoslovake. Danes pa, ko Češka vobče kaže, da hoče v marsičem hoditi povsem svojo pot in se z velikimi koraki bliža boljše vizmu, so prišli v Parizu do nazora, da bi dosegla svoj namen tudi avstrijska - ogrska - jugoslovanstva konfederacija. Še pred nekaj tedni je enator Imbart de la Tour točno označil pri priliki ratifikacije saintgermanske mirovne pogodbe v obširnem poročilu svo

politiko entente in posebno se Franceje glede vprašanja obdonavski držav. Tudi tu se glasita oba vodilna nagiba: absolutna prepoved pridružitve Nemčiji in ustvaritev podonavske zveze.

To je isto, kar je naglašal v zbornici Margaine in kar dan na dan vsi pariški listi (Temps, Journal de Debats 28. maja, L'Esclair 27. maja) ponavljajo! Nasprotno temu pa kažejo oni, ki se potegujejo za združitev, na Anglijo in Italijo. Kar se tiče Italije, je to tudi resnično. Italija podpira stremljenje po združitvi ter pobija podonavsko konfederacijo in nsiicer samo ona v celoti ententi ter v največjem nasprotju proti Franciji, Angliji in Ameriki. (Le Democrite 9. maja). Kratkovidni politiki hočejo v tem videti neko dobrohotnost Italije do Avstrije, toda nič ni bolj pogrešeno nego tak sanjavi optimizem. Italija zagovarja združitev samo iz golega "saero egoismo". Pred vsem hoče imeti skupno mejo z Nemčijo na Brennerju. Italija zato išče zvezo z Nemčijo, ta pa bo lepo priliko, da vendar končno dobi enega zaveznika, gotovo izrabila in Italiji šla na roko, kjerkoli bo le mogla. Pri tem načrtu bo končno veljavno žrtvovana južna Tirolska. Zakaj Nemčija gotovo ne bo dregnila svojega zaveznika pd nos s tem, da bi zahtevala povrnitev ozemlja, ki je bilo zadnja desetletja seu italijanskih nacionalcev. Tembolj pa se boji Italija podonavske konfederacije. Zakaj ta ne bi bila samo silna zapora med Italijo in Nemčijo, ampak bi tudi, za slučaj, da bi prišlo do zveze med Italijo in Nemčijo, ne pustila južnotirolskega vprašanja nikdar v miru, to pa že radi direktne poti iz Pariza čez Arlberg — Brenner — Pustertal v Jugoslavijo. Podonavska konfederacija bi pa tvorila tudi za jugoslovanke luke mowno zaledje in bi zato tudi njegovo moč ob Adriji zelo okrepila, med tem ko smatra, kakor znano, Italija Adrijo za mar nostrum.

Če tudi je pa Italija proti donavski konfederaciji, kaj pa more spremeniti to na dejstvu? Italija ima v ententi vedno zadnje mesto in njena beseda ne prišle več v taki meri do veljave, odkar se ji ententine velevlasti izplačala južev delež za nastop leta 1915.

Kdo šteje v ententi? Anglija in Francija ter — Amerika! Kako pa nastopa Anglija v avstrijskem problemu? Ravno v tem pogledu da je bilo avstrijsko prebivalstvo najmanj pošteno poučeno. Naj izpriča članek v "Reviero", ki ga je prinesla v prestavi "Ostschweiz". Glasi se: "Mir v Saint-Germainu je Avstrijeem natančno predpisal njihovo mesto. Ostati morajo država zase in se ne smejo združiti z Nemčijo, seveda jim je pripuščeeno, da se z nasledstvenimi državami habsburške monarhije gospodarsko tesneje združijo. Dasi vsi gospodarski pogojji Avstrijo nujno silijo na to pot in bi ostale nasledstvene države gospodarsko unijo v lastnem interesu pozdravile, škili Avstrija samo proti Nemčiji. Ker je mirovna pogodba Avstriji popolnoma prepovedala, spojitve z Nemčijo, zato hočejo zdaj poedine kronovine obiti besedilo mirovne pogodbe.

Naj li dopustimo, da zavlada Nemčija nad vsem prometom med vzhodno in zapadno Evropo? To pa bi se zgodilo, če bi dobila Nemčija Tirolsko in zgornji tek Donave v svoje roke. Rekel pa bi kdo, da bi ostala potem še zveza preko gornje Italije. Toda ta zveza je neugodna in tvori prevelik ovinek.

Nemčija ne sme pod nobenim pogojem zavladati nad arlberško érto, ki se vleče od Buchsa ob švicarski meji preko Innsbrucka na Salzburško in na Dunaj. Če ima Nemčija v rokah to veliko zapadno vzhodno zvezo, potem bi bili zavezniki v prometno političnem oziru na novo od nje odvisni.

Kake važnosti pa je, da do te ga ne pride, se je pokazalo nedavno pri pogajanjih o orient - expressu, ko je Nemčija delala sitnositi radi vožnje preko Stuttgarta in Monakovega. Če bi imela Nemčija v oblasti arlberško érto, kar bi bilo gotovo dejstvo, če bi se Avstrija ali vsaj samo Tirolska pritegnila Nemčiji, potem bi se morala Evropa ukloniti volji Nemčije.

Nasprotno je absolutno potrebno, da Nemčija ne dobi v obrat vse gornje Donave. V rokah Nemčije do ogrske meje bi nudila Donava le-tej gospodarsko pomoč, proti kateri bi vse pivovtvene dolžobe prav nič ne pomenjale.

Danes poseduje Nemčija od plovne Donave samo nepomembni kosček od Regensburga do Passave. In vendar se je vila pred vojno nemška zastava na Donavi do Braile in Galaca. Kako pa bi šele izrabila Donavo Nemčija, če bi bila v njenem območju od Passave do Litve, če bi mogla preustavititi Dunaj v pristanišče za svojo vzhodno trgovino. Pono vil bi se tako trgovski program s smerjo od Berlina do Bagdada, če bi Nemčija imela Donavo v svoji oblasti.

Zato treba Avstrijo rešiti pogina, ki ji preti, če ostane sama zase, treba jo je spraviti na tisto pot, ki je za zaveznike, edino vzprejemljiva: treba je ustvariti gospodarsko obdonavsko konfederacijo.

Ako bi to opustili in posamezne nasledstvene države prepustili svoji usodi, potem bi se pobalkani Evropa notri do srca. Nasprotno pa bi konfederacija nasprotja izravnal in blažilno vplival. Nikogar se seve ne sme k temu siliti, toda če so nekatere države pripravljene za tak načrt, potem bo kmalu 'saero egoismo' pri drugih povzročil, da se pridružijo.

Samo po tej poti morejo pregnati zavezniki misel Avstrije o spojitvi z Nemčijo in se izogniti vsem iz nje izvirajočim nevarnostim. Samo na ta način se da zagotoviti v srečo Evrope tak "mirni razvoj, ki je po volji in načelnih zaveznikov docela zajamčen."

Tudi izjave Asquitha v Central Hallu v Londonu 22. maja, v katerih je odločno zahteval donavsko konfederacijo kot edini izhod za ozdravitev nasledstvenih držav, so ostale v Avstriji neznanne. Isto velja o članku Lazarja Weilerja v "Figaro" 11. junija, kjer enako obravnava politiko entente napram nasledstvenim državam. Pred kratkim pa je naglasil vpliven angleški finančnik stališče entente v vprašanju kredita, češ, da hočejo dovoliti kredit le samostojno Avstriji, nikdar pa ne državi, ki bi imela tako malo samozavesti, da bi hotela postati provinca sosednje države, ki je z njo že od nekdanj slabó ravnala.

O bistvu vprašanja samega, tikaajočega se združitve z Nemčijo, se da misliti tako ali tako, toda nismo li Nemci danes dalje od združitve, kot smo bili kdaj prej, če pomislimo na milijone rojakov pod češko, rumunsko, jugoslovansko, poljsko, letsko, estniško, litvinsko, italijansko in francosko vlado? Zdjaj gotovo ni časa za to, da se lovimo za ideali, ki so nedosegljivi in donasajo Avstrijeem, če trdovratno zasledujejo svoje cilje, samo antipatije po vsem svetu!

Voltonijev članek je sicer izbo ren, a še nedostan komentar k misli in nbsdam dr. Beneša v Belgradu.

Pripominjamo le še to, da je pred odhodom imel v Pragi posvet z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Rennerjem, s katerim sta se razgovarjala o bistvenih istih stvareh. Prav tako pravi neka vest, da se je Tusar na Dunaju posvetoval z Rennerjem in da čaka Avstrija samo na uspeh v Belgradu in Bukarešti.

Pridenimo še značilno izjavo bolgarskega min. predsednika dr. Stambuliskega, češ, da veruje v sporazum s sosedji in v revizijo za Bolgare najvažjih mirovnih točk. "Prebricnan sem," je rekel, "dar sklene Rumunija z nami prijateljsko zvezo. Vem, da je sedanji rumunski ministrski predsednik Avarescu za prijateljske stike z Bolgarijo. Nameravam posetiti po ratifikaciji mirovne pogodbe London, potem obiščem Belgrad in Bukarešto, in nikar se ne čudite, ako se sestanem prej ali slej z Venizelosom."

Pot dr. Beneša v Bukarešto po bolgarskem obisku in besede bolgarskega ministrskega predsednika kažejo, da se odpirajo vrata sporazuma vseh balkanskih malih držav, čutečih, da si morajo same zajamčiti potom nove balkanske zveze — miren in varen razvoj.

Dr. J. P.

Tiho trpeče.
Mnoge žene in mlada dekleta trpe na tihom od bolani svojega spola. Taka bolani se ponavadi kažejo potom bolani v križu, na vratu, v ledjih ali spodnjem delu trebuha, večkratnem glavobolu, vročim in hladnim spominjanju po telesu.

Severa's Regulator
(Severa's Regulator) je pravilno zdravilo za odstranjevanje teh bolani in se popravno naredi vsakih šestih tednih. Še ena in dekleta. To zdravilo je bilo znano in najbolj mnogo let s najboljšim uspehom. Dobite ga pri vsakem lekarju. Bodite previdni, da dobiti sigurno "Severa's". Cena \$1.25 in 50 centov.

POOBLASTILA ZA STARI KRAJ, PROŠNJE IN IZJAVE.
za dobavo potnih listov iz stare domovine v Ameriko izdeluje pri general-konzulatu SHS registrirani slovenski javni notar
IVAN ZUPAN,
1951 W. 22. Place, Chicago, Ill.
Pišite za pojasnila.

Zastave, bandera, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.
izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

First National Bank
Chisholm, Minn.
GLAVNICA IN PREOSTANEK \$100,000.00.
SKUPNO IMETJE \$1,800,000.00.

Varčevanje je tajnost k uspehu. Ako denete na stran saj nekaj od svojega mesečnega zaslužka, se lahko poročite, si lahko postavite udobno domovanje (hišo), lahko daste svojim otrokom primerno izobrazbo in vzgojo; ter si končno lahko pri skrbite srečne in neodvisne dneve na stara leta.

Pomnite! Ako stopite v trgovsko zvezo s **Prvo Narodno Banko (First National Bank) v Chisholmu, Minn.,** si boste s tem pridobili prijateljca, ki se bo vedno skrbno zanimal za Vaš finančni uspeh, ter Vam bo lahko in tudi vedno rad pomagal. Vaš domačin-rojak zaposlen v naši banki je g. Jakob Osbolt. On je pri nas v uradu, da Vam postreže, radi tega se zaupno obrnite nanj. Banka odprta vsak dan od 9. ure dop. do 3. ure pop. Ob sobotah in ob plačilnih dnevih tudi zvečer od 7. do 8. ure.

Kila umori 7000 ljudi na leto.

Enemu tisoč deset umrje na leto — kila — tako se glasijo namredi truški listi. Čemu? Ker so nesrečniki sami sebe zamemari, ali se pa niso dosti ozirali na oteklino na obolenem delu telesa v skladu z zdravjem, ali kila. Kako je pa s Vami? Ali se tudi Vi zamemariate s tem, da nosite le kako obvezo, ali kaj drugega? Taka obveza je samo za silo, podobna slabi opori pri veliki steni, da se ne poruši. Taka obveza ne more tako delovati, kakor kila mehanska priprava. Če se preveč stanete z obvezo, ustavite jo cirkulacijo krvi; taka obveza drgne tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa iskanja način, ki vsenu temu odprazna. Vsklado, ki nosi sedaj kako obvezo, ali pa soper kila naj bi enkrat ZASTONJ poskusil takozvano PLAPAO metodo, ki je najbolj umna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je še sveto znano.

PLAPAO BLAZENICA, kadar se je tesno k telesu prilijane, se ne premakne s prostora, valed tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazenica je mehka kot damet, lahka pri nohni in po cenil. Rabite jo lahko med dejom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Moji pacientom:
Tam potom naznanjam, da sem pripravljen sedaj sprejemati pacients v obah svojih pisarnah in sicer:
Ob pondeljkih in petkih na itv. 242 East 72 Str., New York.
Telephone: Rhineland 2665.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ostala dni na it. 2399 Silver St. (Ridgewood), Brooklyn, N.Y.
Telephone: Evergreen 1445.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ob nedeljah po dogovoru. **DR. JOSEF M. PLESE.**

MOLITVENIKI.
V ZALOGI IMAM:
"Rajski Glasovi", v platno vez..... \$0.90
"Rajski Glasovi", v usneje vez..... \$1.90
"Skrbi za dušo", v platno vezano..... \$1.00
"Sveta ura", v platno vezano..... \$1.00
"Sveta ura", v usnje vezano..... \$2.00
Naročilu priložite denar ali pa Money Order.
MATH PEZDIR, Box 772 CITY HALL STAT., New York, N. Y.

DENAR V STARO DOMOVINO
Danes pošljemo:
1,000 kron za..... \$ 18.00 | 100 lir za..... \$ 6.80
10,000 kron za..... 179.00 | 1,000 lir za..... 64.00
Denar pošljemo po pošti, ali bančnem draftu.
Vse pošiljave garantirane.
Cene kron se vedno dvigajo, radi tega svetujemo rojakom, da naj ne odlagajo s pošiljavitvijo.
Mi računamo krone po istodnevem kurzu, ko prejmemo denar za odposiljatev.
Anton Nemanich & Son, 1000 N Chicago St., Joliet, Ill.

POZOR gg. TAJNIKI KRAJEVNIH DRUŠTEVI!
Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na
NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam pripravmo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobornice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.
Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!
OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE!
Rojakom naznanjava, da bova imela na razpolago Michigan in California grozdje. Prodajala ga bova na debelo, to je na kare po najnižji ceni, kar se jih bo dalo dobiti. Za vse informacije obrnite se na podpisana:
MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St., CHICAGO, ILL.

DENAR V JUGOSLAVIJO
pošljamo hitro, točno in po ceni. Potrdila lastnoročno podpisana po naslovniku dobimo tekem najkrajšega časa. Prodajemo
PAROBRODNE LISTKE (šifkarte)
za vse proče ZA in IZ Evrope po izvirni ceni. Našim potnikom preskrbimo
POTNE LISTE (pose)
kakor tudi izdelujemo vse potrebne potne listine ter izvršujemo
NOTARSKÉ POSLE
vsake vrste pravilno in točno. Izdelujemo prošnje ali izjave, ki so potrebne za dopremo oseb iz domovine v Ameriko. Jemljemo denar na
OBRETNÉE VLOGE
ter plačujemo po 4% obresti. Otvorite vaš račun danes. Izplačujemo tudi največje vloge vlagateljem nazaj brez odpovedi.
NEMETH STATE BANK,
10 E. 22nd St. New York, N. Y.

THE DOLLAR SAVINGS BANK
BRIDGEPORT, OHIO.
GLAVNICA \$50,000.00.
PREBITEK \$50,000.00.
Pod nadzorstvo države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4% obresti pri hranilnih vlogah.
Posebno pozornost dajemo Inozemskemu oddelku.

IZ STAREGA KRAJA
je prišlo že mnogo oseb, katerim sem jaz izdelal prošnje na podlagi katerih jim je bilo mogoče dobiti potrebno dovoljenje za potovanje v Ameriko. Kdor želi poslati svojem v stari domovini take prošnje, naj se zaupno obrne na mene in jaz mu bodem zadevo povoljno uredil. TUDI V VSEH DRUGIH NOTARSKIH ZADEVAH, BODISI V AMERIKI ALI V STAREM KRAJU, se poslužajte moje pisarne. Delo povoljno, cene nizke.
ANTON ZBASNIK, javni notar,
soba 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
vogal Diamond and Grant Sts., (nasproti Courts), ali pa zvečer na domu, 5633 Butler Street.

BANČNA TVRDKA
1726 So. Racine Ave. CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 4503

JOHN ZVETINA

JAVNI NOTAR
Izvršuje razne listine SPADAJOČE V TO STROKO.

POŠILJA DÓLARJE V STARI KRAJ
—IN—
PRODAJE ŠIFKARTE.

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski.

Preval Vladimir Levstik.

(Nadaljevanje.)

Dan je bil topel, čemerer in žalosten — eden tistih dni, ko dobivajo zavodi, kakršni je bolnica, posebno stvarno, koprneče in kislo lice. Z eskortnim vojakom sva stopila v sprejemnico, kjer je stalo dvoje bolnikov-obtožencev, ravnitako z vojaško eskorto. Vstopil je vojaški ranocelnik, ki nas je ogledal prav oblastno ter se še bolj leno odpravil poročat službujočemu zdravniku. Ta je prišel kmalu; preiskal nas je, vedel se proti nam zelo prijazno in nam dal bolniške liste, v katerih so bila zapisana naša imena. Nadaljnje preiskavanje boleznih ter določitev zdravil, hrane in ostalega, je bilo že stvar zdravnika načelujočega arestantstkim dvoranam. Že prej sem bil slišal, da arestanti ne morejo prehaliti svojih zdravnikov. "Očeta ti nadomeščajo!" — so mi odgovarjali na moja vprašanja, ko sem se odpravil v bolnico. Medtem smo se preoblekli. Obleko in perilo, v katerem smo prišli, so nam vzeli ter nas oblekli v belo bolniško perilo, povrhu pa so nam dali še dolge nogavice, brezpetnike, čepice in debele rjave suknene halje, podložene s tkanino, ki je bila umazana do skrajnosti, toda zapazil sem to šele ko sem jo imel že na sebi. Nato so nas odvedli v arestantski oddelek, ki je ležal na koncu silno dolgega, visokega in snažnega hodnika. Zunanja snaga je bila povsod jako zadovoljiva; vse, kar si zagledal v prvem hipu, se je kar lesketalo. Sicer pa se mi po bivanju v kasarnah našega ostroga ni moglo zdeti drugače. Obtožena sta šla v levo dvorano, a jaz na desno. Pri vratih, zaprtih z železnim zapanom, je stal stražnik s puško, poleg njega pa namestnik. Mlajši podčastnik bolniške straže me je v veli spustiti naprej, in tako sem se znašel v dolgi, ozki sobi; na obeh podolžnih straneh so stale postelje — bilo jih je kakih dvanajset — med njimi tri do štiri še prazne. Postelje so bile lesene in zeleno pobarvane, še preveč znae vsakomur pri nas nas na Ruskem — tiste postelje, ki jim je nekako usojeno, da ne morejo biti nikoli brez stenice. Naselil sem se v kotu, ob tisti steni, kjer so bila okna.

Kakor sem že rekel, so bili tukaj tudi naši jetniki iz ostroga. Nekateri izmed njih so me že poznali, vsaj po videzu. Velika večina bolnikov pa je bila iz preiskovalnega zapora in iz kazenske kompanije. Težko bolnih, t. j. takšnih, ki niso mogli vstati s postelje, ni bilo prav mnogo. Drugi, lahko bolni ali rekonvalescentje, so deloma sedeli na svojih posteljah, deloma hodili po sobi semintja, kajti med obema vrstama postelje je ostajal še prostor, dovolj širok za izprehajanje. Po vsem prostoru je vladal nenavadno duševni bolniški vonj. Zrak je bil okužen z različnimi neprijetnimi izhlapaninami in z duhom po zdravilih, poleg tega, da so skoraj ves dan kurili peč, ki je stala v kotu. Moja postelja je bila pokrita s progastim pregrinjalom. Snel sem ga. Pod njim je bila suknena, s platnom podšita odeja in posteljno perilo zelo sumljive snažnosti. Poleg postelje je stala majhna miza, na njej pa vrč in kositrna čašica. Vse to se je pokrivalo zaradi lepšega z malim prtčiem, ki so mi ga bili izročili. Pod mizico je bila še polica; tam so shranjevali prijatelji čaja svoje čajnike, drugi ročke s kvasom in podobne reči; pipe in mošnjčke, ki so jih imeli skoraj vsi, ne izvemši niti jetičnih, so skrivali pod posteljo. Doktor in drugi predstojniki jih niso skoraj nikoli preiskovali, če pa so zalotili koga s pipo, so se napravili, kakor da je ne vidijo. Sicer pa so bili tudi bolniki večinoma previdni in so hodili pušit za peč; samo ponoči so pušili kar na posteljah, kajti ponoči ni prišel nihče v bolniške dvorane, kvečjemu tupatam častnik, načelnik bolniške straže.

Nikdar prej še nisem ležal v kakih bolnici; zato mi je bilo vse okrog mene silno novo. Zapazil sem, da budim precejšnjo radovednost. Slišali so bili že o meni in so gledali name brez vseh ceremonij, da celo z rahlo senčico

visokosti, a kakršno zro v šolal na novine ali v uradih na prošil ee. Na moji desnici je ležal ureikavalni jetnik, pisar po poklici in sin vpkokojenega kapitana. So dli so ga zaradi ponarejanja denarja; ležal je že leto dni, čeprav menda ni bil bolan, nego je le za trjeval zdravnikom, da bolega ne živeti. Dosegel je svoj cilj; ka torga in telesna kazen sta izostali, in čez drugo leto dni se ga poslali v T-k ter ga nastavili v nek bolnici kot stražnika. Bil je žoket in korenjaški osemindvajsetleten fant, velik navihaneec in pa čilec zakonov, jako umne glavter zelo zabaven in samozavesten prepričal je bil samega sebe do popolne resnosti, da je najpoštenjši in najpravičnejši človek nsvetu; uverjenost, da ni kriv nit najmanjšega pregreška, ga ni za pustila nikoli. On je prvi izpregovoril z mano, začel me radovedno izpraševati in me poučil precej natanko o zunanjem redu v bolnici. Zaupal mi je seveda predvsem, da je kapitanski sin. Silnrad bi bil delal na druge vtis plemenitaka ali vsaj "boljšega" človeka. Za njim se mi je približal bolnik iz kazenske kompanije ter mi jel zatrjevati, da je pozna mnoge izmed plemenitakov, ki s bili prej v izgnanstvu; našteva jih je celo po imenih. Bil je žstar vojak; na lieu se mu je poznalo, da samo laže vse to. Immu je bilo Čekunov. Prilizova se mi je, očividno, menda zato ker je sumil, da imam denar. Kje je zapazil pri meni zavitek s čajem in sladkorjem, se mi je tako ponudil, da mi prisikbi čajnik iskuha čaj. Meni je bil že M-ek obljubil, da mi pošlje drugi dan svoj čajnik s kakim arestantantom, ki pojde v bolnico na delo. Toda Čekunov je poskrbe za vse. Dobil je železen lončel in celo čašico, zavrel vodo in pri pravil čaj, z eno besedo, stregel mi je z nenavadno vnemo, ki mu je nakopal takoj par zbadljivih opazk iz ust enega izmed bolnikov. Ta bolnik je ležal meni ne prosti za jetiko; ime mu je bilo Ustjancev, vojaški obtoženeec — tisti, ki je iz strahu pred kaznjizpil steklenico žganja, pomešana ga s tobakom ter si s tem nakopal jetiko; o njem sem že enkrat govoril. Dotlej je ležal molče in dihal težko, gledaje name pozorno in resno in z nejevoljo opazujoč početje Čekunova. Nenavadna, žolčna resnobnost je dajala njegovi nejevolji posebno smesnen značaj. Nazadnje se ni mogel več premagati:

"Vidiš ga, hlapec! Zdaj je našel gospoda!" je dejal počasi, presledki in z glasom, zadihajočim se od nemoči. Njegovi dnevi so bili šteti.

Čekunov se je nejevoljno obrnil k njemu.

"Kdo je hlapec?" je vprašal prezirljivo zroč na Ustjanceva.

"Ti si hlapec!" je odgovoril ta s tako samozavestnim glasom, kakor da ima popolno pravico oštevat Čekunova in mu je pridrljel nalašč v ta namen.

"Jaz da sem hlapec!"

"Kdo pa drugi! Ali slišite, ljudje, božji, saj mi ne verjame! Še čudi se!"

"Kaj briga tebe! Ali ne vidiš, da so sami, kakor brez rok. Brez sluge niso vajeni biti, to je vendar jasno. Čemu jim ne bi postregel, ti rilec ščetinasti, prismojeni!"

"Kdo je rilec?"

"Ti si rilec."

"Jaz da sem rilec?"

"Kdo pa drugi!"

"Ali misliš, da si ti lep? Če sem jaz rilec, imaš ti obraz kakor kavkino jajce."

"Rilec si, pa je! Saj te je že Bog ubil: zakaj ne ležiš in ne umiraš! Ne, pa se mora vtikati! Tak zakaj pa se pravzaprav vtikaš?"

"Zakaj! Ne, rajši se ponižam pred škornjem kakor pred lopato. Moj oče se ni krivil in tudi mene ni naučil. Jaz . . . jaz . . ."

Hotel je nadaljevati, a popadel ga je strašen kašelj in ga držal par minut, tako da je pljuval kri. Njegovo ozko čelo se je kmalu obilo z mrzlim, mučnim znojem. Da mu ni branil kašelj, bi bil govoril še dalje; po očeh se mu je poznalo, kako rad bi še pozmerjal,

toda v onemoglosti je samo mahal z roko, tako da je Čekunov nazadnje sam pozabil nanj.

Čutil sem, da meri mržnja jetičnega bolj name nego na Čekunova. Nihče se ne bi bil jezil na Čekunova in gledal nanj s posebnim preziranjem zaradi gole želje, postreči mi in zaslužiti s tem par kopejk; saj so vsi vedeli, da dela to samo zaradi denarja. Preprosto ljudstvo nikakor ni tako tenkovozno v tem pogledu in zna dobro razločiti stvar. Ne! Jaz nisem bil povšeči Ustjancevu, povšeči mu ni bil moj čaj in to, da kot gospod niti v okovih ne morem biti brez služabnika, dasi ga nisem klical in ga tudi nikakor nisem želel. V resnici bi bil rad opravil povsod vse sam, in celo želel sem, da se ne bi niti dozdevalo, da sem gospodski beloročec in razvajeneec. To je bila deloma tudi zahteva mojega samoljublja, če že govorimo o tem. Vendar pa — in zares se ne spominjam, kako da se je zgodilo vselej tako — nikdar nisem mogel odkloniti raznih postrežljivcev in uslužljivcev, ki so se me oprijemali sami ter me obvladali nazadnje tako, da so bili pravzaprav oni moji gospodje in jaz njihov sluga. Na zunaj pa se je videlo, nekako samo po sebi, kakor da sem res gospod, ki ne more živeti brez sluge in igra tudi v železju še gospoda. Razume se, da mi je bilo to jako neprijetno. Toda Ustjancev je bil jetičen in razdražljiv človek. Ostali bolniki so ohranili ravnodušno zunanost, dasi s senčico zaničevanja. Spominjam se, da so se ukvarjali vsi z nečim posebnim: iz arestantstkih razgovorov sem bil posnel, da privedo nocoj obsojenca, ki ga ravno zdaj kaznujejo s šibami. Arestanti so čakali novince s precejšnjo radovednostjo; sicer pa so govorili, da bo kazen lahka — samo petsto udarec.

Pomalem sem si ogledal svojo okolico. Kolikor sem mogel opaziti, so ležali resnični bolniki tukaj največ zaradi skorbuta in ošesne bolezni; to dvoje je bilo domače v tistem kraju. Takih je bilo v naši dvorani več. Drugi resnični bolniki so imeli vročico, izpuščaje ali prsne bolezni. Takaj ni bilo takor v drugih dvoranah; vse, tudi spolne bolezni so bile na kupu. Rekel sem "resnični" bolniki, zakaj bilo jih je tudi nekaj, ki so prišli kar tako, brez vsake bolezni, samo počivat. Zdravniki so tudi take radi pripuščali, iz sočutja, posebno kadar je bilo mnogo postelj praznih. Oskrbna na stražnicah in v ostrogih se je zdela v primeri z bolniško tako slaba, da so mnogi arestanti z zadovoljstvom prihajali ležat, kljub zaprtemu zraku in vzlic temu, da ni smel nihče iz sobe. Bili so celo posebni ljubitelji ležanja in vobče bolniškega življenja največ teh je prihajalo iz kazenske kompanije.

Radovedno sem ogledoval svoje nove tovariše a spominjam se, da me je pred vsemi eden navdal že takrat s posebnim zanimanjem, bil je iz našega ostroga, in tudi on je umiral za jetiko ter čakal zadnje ure. Njegova postelja je bila druga poleg Ustjanceva in potemtakem tudi skoraj meni nasproti. Ime mu je bilo Mihajlov; dva tedna prej sem ga še videl v ostrogu. Že dolgo je bil bolan in davno že bi se bil moral iti zdraviti; toda z nekako trmasto in popolnoma nepotrebno potrpežljivostjo se je premagoval in se delal krepkega; šele o Božiču je odšel v bolnico ter umrl čez tri tedne za strašno jetiko: zdela se je, da je zgorel. Mene je zdaj presenetil njegov strašno izpremenjen obraz — obraz, ki sem ga opazil med prvimi ob svojem prihodu v ostrog; kar nekako silil mi je v oči. Poleg njega je ležal vojak iz kazenske kompanije, star človek že, strašen in ostuden po svoji nesnažnosti. . . . Toda saj ne morem navesti vseh bolnikov po vrsti. . . . Tega starca sem se spomnil edino zato, ker je takrat tudi napravil nekaj vtisa name in mi je dal svoječasnno dokaj popolno sliko o gotovih posebnostih arestantstke dvorane. Kolikor se spominjam, je imel ta starček takrat silno hud nahod. Kihal je vse venomer, in ves naslednji teden je kihal celo v snu, v nekakih salvah, po pet šest kihov naenkrat, prigovarja je točno ob slehernem izbruhu: (Dalje sledi.)

Ali je Vaš sin, ali hči tudi že pri K. S. K. Jednoti? Če ne, poakrbitve za to na prihodnji seji!

P-A-T-E-N-T-I
Pišite po moji knjigi, ki daje pojasnila o iznajdbah in patentih. Knjigo vam dopošljem **KOSTONI**.
Jaz imam že 50 letno skrbnjo kot odvetnik za patente, vsled česar lahko posvetim vašemu patentu posebno pozornost. Moj urad se nahaja samo nekaj korakov od Patentskega urada in jaz lahko izvršim vaše zadeve v kratkem času. Pošljite mi svojo iznajdbo v pregled.
Pišite mi danes v svojem lastnem jeziku.
A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
315 Victor Bldg. Washington, D. C.

Ne čakajte!
Prostor na vseh boljnih parnikih je več tednov naprej rasprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.
NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.

- 18. sept.—Belvedere.
- 23. sept.—Italia.
- 28. sept.—Columbia.
- 7. okt.—Argentina.
- 3. nov.—President Wilson.
- NEW YORK—GENOA.**
- 6. okt.—Regina d' Italia.
- 30. okt.—Re d' Italia.
- 6. nov.—Pesaro.
- NEW YORK—HAVRE ALI CHERBOURG.**
- 17. sept.—La Lorraine.
- 18. sept.—Caronia.
- 21. sept.—Aquitania.
- 23. sept.—Rochambeau.
- 24. sept.—La Fayette.
- 30. sept.—Mauretania.
- 1. okt.—La Savoie.
- 6. okt.—La France.
- 7. okt.—Imperator.
- 12. okt.—La Touraine.
- 12. okt.—Aquitania.

Navedeni vozni red je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.
POTNI LISTI:—Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.
IZ STAREGA KRAJA: je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.
Za nadaljna pojasnila se obrnite na

Leo Zakrajšek
70—9th Ave., New York, N.Y.
Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša
domača zdravila
katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik.
MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Za podjetne in brihtne ljudi.
Mnogo naših rojakov se je pred leti z vso resnostjo oprijelo učenja angleščine; sedaj žanjejo, kar so sejali. Drugi; stari naselenci pa vedo isto kot tedaj, ko so prišli v to deželo. Brez truda ne boste znali angleščine in tudi ne — brez knjig. Angleško-slovenski besednjak vam bo odprl vrata do več tisoč angleških besed. Naročite si ga in ga tudi rabite. Dobi se na sledeči naslov:
Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
Tam naročite lahko Zormanove pesmi, ki bodo ugajale posebno mlajšim in nežnemu spolu. Cena besednjaku je \$5. Zormanovim pesmam pa \$1.25. Obe knjigi z enim naročilom vam pošljemo za \$6. (Advertis.)

Telefon: Canal 6027.
FRANK GRILL'S DAIRY
Prva slov. hrvaška mlekarna
1818 W. 22. St. Chicago, Ill.
Se priporoča našim gospodinjam. Mleko razvažam na dom.

SIFKARTE
za DUBROVNIK TRST, HAVRE in HAMBURG prodajemo po najpovoljnijih cenah za najsigurneje brzoparnike.
DOPREMAMO osebe iz starega kraja z malimi stroški in brez zavlačanja.
POŠILJAMO denar v domovino, ter izdajemo čeke na dolarje, ali krone, katere izplačujejo razni denarni zavodi v starem kraju.
ZAVARUJEMO hiše proti požaru, osebe na življenje in ponesrečbe.
NAŠ ODVETNIŠKI in javni notarski oddelek prevzema tožbe, tirjatve, prevode, uknjižbe in vse to stroko spadajoče posle tukaj in v domovini.
PRODAJEMO hiše, lote ter farme pod ugodnimi pogoji.
Za dobro postrežbo jamči.
JOHN A. LAJEVICH & CO.
1137 West 18th Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 4116.

MATIJA SKENDER
JAVNI NOTAR
ZA AMERIKO IN STARI KRAJ
5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.
Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOŠE); Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju.
Izvršuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela. Je polnih 10 let na istem mestu.

Bodite previdni z denarjem!
Nalagajte ga v zanesljive banke!
Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vedno večje množine denarja med ljudstvom delajo spekulacije velike dobičke s onimi, ki jim grede na limanice.
Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.
Mi plačujemo na hranilne uloge
po 3%
ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete.
Naša banka je pod nadzorstvom visde Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.
Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetariji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti s nevednostjo ljudstva.
Povprašajte nas za nasvet in ceno, kadar želite poslati denar v stare domovine!
Ako imate doma Liberty Bonds, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter vam jih bomo shranili brezplačno.
Ponudbo, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan izven sedeli in praznikov od 9. dop. do 3. pop.
THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000.00   Prebitek \$360,000.00

Čemu se ozirate po drugih bankah?
Ka lahko denar pošljete skozi NAS in ste zagotavljeni, da bodo vaši sorodniki in prijatelji prejeli denar že v **ŠTIRIH TEDNIH** od dneva, ko ga pošljete.
Mi imamo posebne zveze in udobnosti z največjimi bankami v vaši domovini; vsled tega vas zagotavljamo ne le samo najbolj točne postrežbe, ampak tudi najnižje cene.
Denar pošljamo po kablju, čeki in denarnih nakaznicah. Mi vam brez kakih posebnih stroškov preskrbimo
DANES VELJA K 100—\$1.05; K 1000—\$10.20
Izvirno potrdilo prejemnika.
Mi naložimo denar za vas v vsako hranilnico v vaši domovini. Prodajemo parobrodne karte do: Trsta, Dubrovnika, Hamburga, Havre, Gdanskega, Konstance i t. d. po najnižjih cenah iz Združenih držav do cilja.
Naš parobrodni oddelek vam preskrbi potne liste za Evropo in za potnike iz Evrope.
STATE COMMERCIAL BANK & SAVINGS BANK
1935-39 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS
TELEFON ARMITAGE 1012
ODPRTO DNEVNO od 9—6. Ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah od 8:30 do 8:30. Ob nedeljah od 10—12 ure.

AKO ŽELITE DOBITI DRUZINO, sorodnike, ali zaročenko iz stare domovine v Ameriko, direktnim potom in po ceni, ako hočete
POSLATI DENARJE HITRO in po najnižji dnevni ceni, ako hočete
POTOVATI V KRAJ po najkrajši črti, ugodno in zadovoljno, obrnite se na
EMIL KISS, bankirja,
133 Second Ave., New York, N. Y.
Prodajem direktne sifkarte iz domovine do vsakega mesta v Ameriki. — Izdelujem vse spise javnega notarja za dopremanje družin. — Potnikom v stari kraj nabavljam potne liste (pose) tukaj, računajoč jim edino konzularno pristojbino.